

Ustanovitelji: občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič. — Izdaja časopisno podjetje Gorenjski tisk Kranj. Za redakcijo odgovoren Albin Učakar

GLAS

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Izvoz v kranjskih podjetjih

Največ izdelkov izvaža Planika

Po podatkih oddelka za gospodarstvo pri kranjski občinski skupščini je enajst kranjskih podjetij do konca avgusta izpolnilo 66 odstotkov letošnjega programa izvoza. Tako je realizacija izvoza le za 0,6 odstotka zaostala za predvidenim izvoznim programom. Vendar pa je k tako ugodnemu rezultatu dosedaj največ priporočila tovarna Planika, ki je konec avgusta že za 24,7 odstotka presegla letošnji program izvoza. Vseh ostalih deset podjetij pa je do avgusta letos izvozilo manj, kot je v tem mesecu znašal povprečni izvoz v osmih mesecih. Tako je na drugem mestu Iskra, ki je v osmih mesecih izpolnila 64,6 odstotka izvoznega programa. Več kot polovico predvidenega izvoznega programa pa je izpolnila še KŽK-PE Oljariča v Britofu. Vsa ostala podjetja pa so v osmih mesecih izpolnila manj kot polovico izvoznega programa.

Razen Planike so v avgustu precej izvozile tudi tekstilne tovarne, čeprav še vedno precej zaostajajo za programom. Najslabši izvoz je bil do sedaj v Kovinski industriji, ker imata TOSO in Kovinar dobavne roke šele konec leta. V podjetju LIK pa predvičevajo, da programa izvoza ne bodo izpolnili.

Do konca avgusta je enajst podjetij v kranjski občini izvozilo za več kot šest milijonov dolarjev izdelkov, kar je za 13,5 odstotka več kot v tem času lani. Od tega so podjetja izvozila 47,3 odstotka v države s čvrsto valuto, 38,9 odstotka v vzhodne države in 13,8 odstotka v ostale države. A. Z.

Posvetovanje o medobčinskem sodelovanju

Tržič, 10. oktobra — Na željo sekcije za družbeno ekonomsko odnos v komuni pri zvezni konferenci SZDL Jugoslavije je bilo danes v Tržiču posvetovanje Medobčinsko sodelovanje kot dejavnik združevanja samoupravne družbe. Mimo predstnikov te sekcije so se posvetovanja udeležili zastopniki gorenjskih občinskih skupščin, družbeno političnih organizacij in nekaterih medobčinskih služb. Med drugim

so poudarili, da je na Gorenjskem zelo velika pripravljenost za sodelovanje med občinami na najrazličnejših področjih, kar dokazuje tudi več deset skupnih služb zavodov in drugih institucij. To sodelovanje pa še spremljajo nekatere pomanjkljivosti. Med drugim so danes ugotovili, da je to sodelovanje sicer urejeno z dokaj čvrstimi pogodbami, vendar pa imajo le redkokatere skupne službe letne programe dela, ki bi jih sprejeli v vseh občinah. Posledica tega je, da računi med občinami niso povsem čisti in prihaja do očitkov, da posamezne službe delajo predvsem za to ali ono občino. Druga pomanjkljivost pa je, da se pri uresničevanju želje po združevanju in s tem po zmanjševanju stroškov za posamezno dejavnost in hkrati za povečanje njene strokovnosti včasih pozablja na občana in mora ta za to, da pride do posameznih uslug teh služb, potrošiti več časa in denarja.

-ms

Minulo soboto so v Domžalah odprli jesenski sejem, na katerem razstavlja 54 razstavljalcev — Foto Perdan

Sklad za odkup Finžgarjeve rojstne hiše

Do konca septembra štiri milijone in pol

Zvedeli smo, da se je v skladu za odkup Finžgarjeve rojstne hiše zbral do konca septembra 4,566.165 S din. Stavilo posameznikov in delovnih kolektivov, ki so darovali večje ali manjše zneske, je

že precejšnje. Med zadnjimi v septembru sta za odkup Finžgarjeve rojstne hiše prispevali šola za slikopleskarstvo iz Kranja in sindikalna podružnica železarskega izobraževalnega centra Jesenice skupaj 69.000 S din. —a

KRANJ — sreda, 11. 10. 1967

Cena 40 par ali 40 starih dinarjev

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, Od 1. januarja 1958 kot poltednik, Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko, Od 1. januarja 1964 kot poltednik, in sicer ob sredah in sobotah

Veletrgovsko podjetje
Kokra Kranj

Veliko znižanje cen tekstu!

Veliko znižanje cen tekstu!

Veliko znižanje cen tekstu!

40 do 60 odst. znižanje cen tekstu za jesen in zimo vam je pripravila trgovina TEKSTIL — KRANJ, Prešernova 5

Ne zamudite enkratne priložnosti!

Za obisk se priporoča
KOKRA — TEKSTIL — KRANJ

Občine »proti« državi

Po Tanjugu povzemamo, da bo konec oktobra ali v začetku novembra posvetovanje o materialnem položaju občin. Povod: razvoj občin — tako trdijo v stalni konferenci mest — stagnira in preti, da bo krenil po poteh, ki niso v skladu z določili ustave. Kot vedno, gre tudi tokrat predvsem za vprašanje denarja in za način, kako priti do njega.

Po ustavnih določilih »občina samostojno ugotavlja svoje dohodke in razpolaga z njimi«. Vendar v praksi vedno ni tako. V praksi občina največkrat samo deli etatično spečen kolač.

Po statističnih podatkih lahko ugotovimo, da se proračunska sredstva družbenopolitičnih skupnosti res delijo vse bolj v korist občin. Zveza je leta 1963 zadržala npr. 65,8 %, lani pa vsega le 47,4 % od skupnih proračunskih sredstev družbenopolitičnih skupnosti. Udeležba občin se je v tem času povečala torej od 18,4 na 33,4 %. Vendar niso redki sestanki, na katerih se argumentirano dokazuje, da je to povečanje samo navidezno. Pristojnost občin postaja namreč vse večja, obveznosti vse večja, s tem pa se nevtralizira povečanje občinskih postavk v celotnem proračunu. Mnoge občine prihajajo zdaj v težji materialni položaj kot kdajkoli prej.

Kje je izhod iz takega stanja? Ena izmed možnih rešitev je radikalna prerazpodelitev celotnih skupnih proračunskih sredstev (nadaljnje obdavčevanje gospodarstva — tako kaže — očitno ne prihaja v poštov). Vendar od take prerazpodelitve za zdaj še ni nič. To v občinah zelo

dobro vedo, zato rešitve iščejo druge. Občinski možje menijo, da je nujno potrebno osvoboditi formiranje in razdelitev materialnih sredstev občin v občinskih okvirih. Pri tem gre za višino stopnje občinskih davkov, prispevkov in drugih oblik angažiranja sredstev.

Od tod pa torej preti nevarnost občanom, saj bi lahko prišlo do prazenja njihovih žepov mimo njihove volje. V stalni konferenci mest zato poudarjajo, da je treba zagotoviti možnost, da o vsaki novi rešitvi na tem področju resnično, neposredno in končno odločajo občani.

Vse to je najmanj pomembno s stališča občinskih dohodkov, ker ni bistveno koliko, ampak kako občine polnijo svoje blagajne. Od načina financiranja je namreč neposredno odvisen odgovor na vprašanje: Cigav »servis je občina? Državni ali »servis občanov?«

Proces pretvarjanja občin iz državnega »servisa« v »servis za občane se — tako kaže — še ni začel. Samofinanciranje občin še ni kdovorkaj izpodrnilo etatični sistem, ki proračunska sredstva družbeno političnih skupnostim razdeljuje »od zgoraj«. V sedanjih razmerah našega družbenega in gospodarskega razvoja to neizogibno vodi do nasprotovanja občin državi.

Sodeč po razpoloženju v občinah, je skrajni čas, da se proces »osvobajanja« občin kaže začne. Kaj lahko v tem pogledu pričakujemo od posvetovanja o materialnem položaju občin? Težko je reči karkoli, zato je najbolje, da počakamo na rezultate.

-at

V današnji številki
berite:

na 3. strani:

Špecerija:
poudarek
na turizmu

na 4. strani:

Bralci sprašujejo

na 10. strani

Umetnine
pod beležem

V soboto
Glas na 24 straneh

Konferenca komunistov škofjeloške občine Kako pomagati nezaposlenim?

Odslej v občini le 7 osnovnih organizacij —
Novi sekretar je Tone Polajnar

V Škofji Loki se je v nedeljo sestala prva konferenca zveze komunistov, ki bo odslej vodilno telo te organizacije v občini. To je bila hkrati prva takna konferenca na naši republike; udeležil se je tudi član CK ZKS in zvezni poslanec dr. Marjan Brecelj.

Komunisti so na njej sprevorili o vrsti problemov, ki morajo biti predmet zavetega delovanja njihove organizacije. Številne kritične misli o sedanjih razmerah v občini je za uvod v razpravo namizal dosedanji sekretar občinskega komiteja Poldie Kejžar. Opozoril je, da je obdobje uresničevanja gospodarske reforme v občini odriko veliko prikritih slabosti pri vodenju delovnih organizacij. Samoupravni organi pa sorazmerno malo razpravljajo o tem, kaj bi bilo mogoče pridobiti z drugačno določitvijo odgovornosti na delovnih mestih. Kadrovski sestav nekaterih služb je še vedno tak, kot je bil takrat, ko je bilo vseeno, kaj in kako podjetja proizvajajo. Na splošno se povsod prej sprijaznijo s stiskanjem pasu vsem kot zaostrovijo zahtev tam, kjer bi bilo potreben in mogoče zagotoviti večje uspehe.

Ko je govoril o vlogi komunistov, je med drugim dejal, da se še premalo zavedajo, da imajo lahko le toliko vpliva, kolikor velja njihova dejavnost med ljudmi. Navedel je, da je težko govoriti o vsebin dela, če pa se na primer mestni odbor SZDL, v katerem je vsak drugi član komunist, v pol leta ni uspel konstituirati.

Izhajač iz podatkov, da je v občini prijavljeno 160 nezaposlenih, od tega polovico v starosti do 18 let, vsaj še enkrat toliko je še neprijavljenih, so udeleženci razprave posvetili precejšnjo pozornost vprašanjem zaposlovanja. Predlagali so, naj bi čimprej pripravili posvet o tem,

kako pomagati nezaposlenim, posebno še mladini brez dela. Vsa prizadevanja za ideološko vzgojo mladine in za nujno pomlajevanje članstva ZK bodo zaman, če bodo mnogi mladi ljudje lahko le opozvali, kako drugi živijo v blagostanju, njim pa bo zaprta pot do uveljavljanja in lastnega zasluga.

Na nedeljsko konferenco v Škofji Loki so bili povabljeni vsi komunisti te občine, za

njen stalni sestav pa so izbrali 85 članov. Konferenca ima 7 stalnih komisij, njen izvršni organ pa je občinski komite. Sklep o organiziranoosti ZK v občini, ki naj bi zagotovil pogoje za učinkovitejše delovanje organizacije, med drugim določa, da bo odslej na škofjeloškem področju 5 terenskih osnovnih organizacij (za Selško dolino, za Poljansko dolino, v Škofji Loki, v Stari Loki in na Trat) ter dve osnovni organizacijski podjetjih (v Loških tovarnah hladilnikov in v Gorjanski predilnicami). V posameznih krajih in drugih večjih delovnih organizacijah bodo delovali aktivni. Za novega sekretarja občinske organizacije ZK Škofja Loka so na konferenci izvolili Toneta Polajnarja, ki bo novo dolžnost opravljal kot profesionalec. M. S.

Občinski komite ZM Kranj V enem letu precej uspehov

V pondeljek je bila v Kranju zadnja seja plenuma občinskega komiteja zveze mladine. Na seji so pregledali enoletno delo in sprejeli poročilo, ki ga bodo predložili v razpravo članov zveze mladine v kranjski občini na triinajsti redni konferenci, ki bo v soboto, 14. oktobra. V poročilu so ugotovili, da je imel občinski komite skupaj s komisijami v minulih desetih mesecih precej uspehov.

V sedanji mandatni dobi je bilo v plenumu občinskega komiteja 23 članov in je imel osem sej, na katerih je med drugim razpravljalo o programu dela, nekaterih kadrovskih vprašanjih, šolskih problematiki, aktualnih mednarodnih vprašanjih itd. Med drugim so na zadnji seji ugotovili, da je bilo v zadnji mandatni dobi največ uspehov na šolskem področju. Občinski komite je namreč pravil poseben posvet v seminaru o nekaterih problemih

šolske mladine in o izboljšanju učnih uspehov na šolah. Po mnenju zavoda za prosvetno-pedagoško službo pa je prav to precej pripomoglo, da so bili učni uspehi na nekaterih šolah ob zadnji redovalni konferenci pred letosnjimi poletnimi počitnicami precej boljši.

V poročilu lahko zasledimo tudi, da so bolj ali manj uspešno med letom delale tudi nekatere komisije pri občinskem komiteju mladine. Tako sta v zadnji mandatni dobi imeli največ uspehov komisija za delo s terenskimi aktivnimi in komisija za društveno dejavnost.

Na sobotni konferenci bodo mladinci kranjske občine razpravljali o dosedanjem delu in nalogah mladinske organizacije v občini v prihodnje. Razen tega pa bodo na konferenci izvolili tudi novo vodstvo občinskega komiteja. A. Z.

Prosto oblikovanje cen ugodno vpliva na tržišče

Kaj mnenje o tem v trgovskem podjetju Merkur in v tovarni Peko?

Izkusnje preteklih mesecev, v katerih je bilo vpeljano prosto oblikovanje cen več vrstam industrijskih izdelkov kažejo, da ni bila upravičena bojanje, da bo sproščanje cen povzročilo njihovo neupravičeno poviševanje.

To je ena važnejših ugotovitev, ki so jo podprtali na nedavnih razgovorih skupine zveznih poslancev, ki delujejo v odboru zvezne skupščine za blagovni promet, s predstavniki trgovskega podjetja Veleželevnina Merkur Kranj in tovarne obutve Peko Tržič. V obeh podjetjih so zagotovljali, da so sproščene

cene zelo hitro izboljšale ponudbo na tržišču. Izbira, ki je bila prej zaradi togega poslovanja zavoda za cene več kot skromna, se vidno širi in to ob zelo majhnih razvirkih cen.

V Peku so poslancem obrazložili, da čevljarska industrija po sprostitvi cen za obutev ni podražila svojih izdelkov, pač pa dosedanjem izbor sedaj dopolnjuje tudi z obutvijo najboljše kvalitete, ki jo doslej ni mogla uspešno proizvajati. Po oceni strokovnjakov tega podjetja, bodo domaći proizvajalci tako obutev, ki smo jo doslej le uva-

žali in v maloprodaji velja od 16 do 20 tisočakov, lahko nudili vsaj za četrtnino cene. Razen tega novi način oblikovanja cen čevljarskim podjetjem omogoča, da zborejo nekaj več sredstev za občutnejša znižanja cen pri izvenslovenskih prodajah in tako hitreje obračajo svoj kapital.

V Merkurju so za dokaz, kako zelo se je izmaličila zaščita potrošnika prek kontrole cen, navedli naslednji primer. Ker našim tovarnám kuhinjske posode zavod za cene ni odobril za 10 do 20 odstotkov višjih cen, da bi bila njihova proizvodnja rentabilna,

Na Jesenicah Proslava oktobrske revolucije

V sredo se je na Jesenicah sestal odbor za praznovanje praznikov in jubilej, na katerem so določili iniciativni odbor za proslavo 50-letnice oktobrske revolucije.

Okvirni program praznovanja vključuje razstavo o oktobrski revoluciji, ki bo na Jesenicah od 18. do 26. novembra in jo bo pripravil jeseniški muzej v sodelovanju z gorenjskim muzejem v Kranju. Po krajevnih skupnosti bodo manjše, toda slovesne proslave, medtem ko

bo osrednja proslava na Jesenicah povezana s praznovanjem dneva republike. To pa zato, ker primanjkuje finančnih sredstev za posebno proslavo enega ali drugega praznika. Delavska univerza bo priredila več predavanj o programu in odmevu oktobrske revolucije.

Na sam dan obletnice oktobrske revolucije bodo organizirali srečanje preživelih borcev-udeležencev revolucije in predvojnih revolucionarjev. Jože Vidic

Breznica bo večja

Počasne urbanistične rešitve za posamezna področja so pogosto vzrok črnih gradenj. To so uvidele občinske skupščine pa tudi zavodi za urbanizem. Zato skušajo poenostaviti in pospešiti z zazidalnimi načrti. Upajmo, da bo zazidalni načrt za Breznico primer hitrega postopka, ki pa bo obenem zadovoljil tudi vse zakonske predpise.

Občinska skupščina Jesenice je pri Zavodu za urbanizem Bled naročila zazidalni

načrt za gradnjo zasebnih hišic v rebru nad vasjo Breznica, kjer so pred leti že zgradili osem dvojčkov.

Krajevna skupnost Žirovnica je v sredo že razpravljala o idejni skici in jo z nekaterimi pripombami sprejela. Na zemljišču, ki je last splošnega ljudskega premoženja oziroma občine, zazidalni načrt predvideva zidavo 11 enonadstropnih in 11 visokopričitličnih zasebnih hišic. Jože Vidic

Potrošniki!

Jabolka najboljših sort za ozimnico

in takojšnjo porabo dobite v skladisču

na Resju pri Podvinu
in na Bledu

last kmetijske zadruge Jelovica Radovljica

Cene so konkurenčno nizke. Ozimnico lahko dobite vsak dan. Eventualna telefonska naročila sporočite na št. 70-253

Kmetijska zadruga JELOVICA
R A D O V L J I C A

so se morale omejiti le na posamezne izdelke in njihova ponudba je postala povsem desortirana. Trgovska podjetja so se zato moralna oskrbeti s posodo v tujini, ta pa je bila v prodaji tudi za 100 in več odstotkov dražja kot enaka domača. Kontrola cen je nekaj deset dinarjev, a jima naj bi potrošnikom prihranilje — nasprotno — odvzela po več stotakov.

Podobno se je dogajalo s kmetijskim orodjem, ki ga pri domaćih podjetjih skorajda ni bilo mogoče več kupiti. Zaradi prenizkih cen so se posvetila prodaji v tujino, nekatere orodje pa so sploh prenehalo izdelovati. Zato je bilo orodje potrebno uvažati, v prodaji pa je bilo znatno dražje kot domače. Sedaj, ko

so cene tem izdelkom sprošcene, je ponudba spet zadovoljiva.

Da je naše tržišče že precej zrelo za prosto oblikovanje cen večini prodajnih predmetov, je mogoče razbrati tudi iz naslednjega. Podjetje Merkur je po sprostitvi cen dobito nove cene kovinskih podjetij. Pri večini je zaznalo manjše spremembe pri cenah, ki prej niso bile realne, le cenik somborskoga podjetja, ki izdeluje okovje za lesno industrijo, je vseboval tudi za več kot polovico višje cene kot prej. Toda že kratek čas za tem ga je podjetje nadomestilo z novim cenikom s ponovno znižanimi cenami, ker je trg podražene izdelke enostavno odklonil.

M. S.

Trgovina se prilagaja potrebam tržišča Špecerija: poudarek na turizmu

Direktor Špecerije Bled: »Trgovina še ni sposobna diktirati proizvodnji, kaj naj dela« — Se letos bodo v Bohinjski Bistrici odprli novo moderno samopostrežnico

Zanimiv je podatek z zadnje seje radovljiske občinske skupščine, da je edino trgovina izmed vseh gospodarskih panog v občini v letošnjem prvem polletju v primerjavi z lanskim izboljšala vse elemente gospodarjenja: celotni dohodek, neto produkt, osebne dohodke in ostanek za sklade. Celotni dohodek je večji za 16%; pri prodaji industrijskega blaga nekoliko več, pri prodaji živil nekoliko manj. Neto produkt so trgovska podjetja povečala za od 3 do 30 odstotkov. Udeležba neto produkta v celotnem dohodku — ki je eden izmed najbolj zanesljivih pokazateljev za presojo rentabilnosti — se je v trgovini povečala za 2 odstotka. Vrednost nabavljenega trgovskega blaga je bila v primerjavi z lanskim prvim polletjem z 13% večja, vrednost prodanega blaga pa z 15% večja. Neto osebne dohodke je trgovina radovljiske občine povečala za 15%, pri tem pa ostanek dohodka za sklade ni bil manjši kot v ostalem gospodarstvu, ampak za 10% večji kot lani.

Klub tem dokaj ugodnim rezultatom pa smo v razpravi na seji slišali tudi nekaj kritike na račun trgovine. »Trgovina še ni sposobna diktirati proizvodnji, kaj naj dela!« je poudaril direktor trgovskega podjetja Špecerija Bled Jože Zupan. »Reforma zahteva od trgovine, da je samostojna gospodarska panoga, da živi sama sebe. Trgovina bi morala postati bolj samostojna, bolj elastična, bolj prilagojena potrebam in zahtevam tržišča. To seveda vključuje tudi pripravljenost na morebitni riziko, posebno npr. pri nekaterih izrazito modnih artiklih. Največ se je direktor Špecerije zadržal pri tem, kako pomembno je predvsem za blejsko in bohinjsko pa tudi za celotno gorenjsko področje, da se trgovina prilagodi specifičnostim tega področja: bližina meje z Avstrijo in Italijo, obmejni pas, naraščajoči inozemski turizem, tranzitni značaj Gorenjske. »Tako, kot se oni prilagajajo nam, našim potrebam, zahtevam in mnenitimi (dober primer: Trbiž), tako se moramo mi prilagoditi njim, tujim turistom, če hočemo, da bodo zadovoljni pri nas. Taka prilagoditev je sila pomembna ne le za samo trgovino, ampak tudi za turizem in nasploh za vse naše gospodarstvo.«

Obiskal sem blejsko Špecerijo in se pogovarjal z direktorjem Jožetom Zupanom in Šefom komerciale Mirom Prešernom. Povedala sta mi, da se Špecerija s svojimi 27 trgovskimi lokalami predvsem prilagaja potrebam turizma, tugega in domačega, pa tudi potrebam domačih potrošnikov, potrebam, ki so različne v različnih letnih časih. Asortiment blaga posebno v večjih, samopostrežnih trgovinah prilagajajo turistični sezoni, začetku šolskega leta, novemu letu itd. V trgovinah razen tistega, kar gre vsak dan v promet, skušajo imeti predvsem širok izbor tistega blaga, ki ga potrošniki — bodisi domači ali turisti — v tistem

sod precej povečal. Zdaj, ko so to prvo obdobje v glavnem zaključili, so začeli z novim obdobjem — z razširitvijo svoje trgovske mreže. Prva na vrsti je nova večja samopostrežna trgovina v Bohinjski Bistrici, ki jo bodo še pred zimo letos odprli v stavbi, kjer je obrat Modnih oblačil. Trgovina bo imela okrog 180 kvadratnih metrov prodajne površine in bife, izbira blaga pa bo v njej takšna, da bo zadovoljila domačine in turiste. Razen živil bodo prodajali tudi vse drugo, kar vsak dan potrebuje gospodinja (posodo, perilo itd.). To naj bi bila v prihodnje osrednja trgovina v Bohinjski Bistrici, ki bo zadovoljila prebivalce tega in okoliških krajev, pa tudi vse potrebe turi-

stov, za katere predvidevajo, da jih bo tod z rekonstrukcijo bohinjske ceste, izgradnjo žičnice na Klobu, verjetno povečanjem gostinskih zmogljivosti (goveri se o novem hotelu v Bohinjski Bistrici!) itd. vse več.

Nova samopostrežna trgovina pa bo Špecerija zgradila tudi na Jesenicah, v poslovno stanovanjski stavbi, ki jo

gradijo nasproti železniške postaje. Predvidevajo, da jo bodo odprli že po drugo leto.

Špecerija Bled je gotovo med prvimi gorenjskimi trgovskimi podjetji, ki so spoznala svoje nekoliko sprememnjene in zahtevnejše naloge v novem obdobju našega gospodarskega razvoja po uveljavitvi reformnih ukrepov.

A. Triler

● TRŽIČ — Tržiške gospodarske organizacije so pomagale osnovni šoli Križe pri nabavi kotla pod pritiskom za kuhanje enolončnic. Gospodarske organizacije so prispevale 600 000 starih dinarjev, šola sama pa 200.000 S dinarjev. Tako bodo kriški učenci sedaj dobivali tople obroke. — dh

● KRIŽE — Učenci od petega do osmega razreda osnovne šole Križe so tudi letos pomagali kmetijski zadrugi Križe pri spravljaju krompirja. V štirih urah so nabrali 1945 gajbic krompirja in skupno zasluzili 97 000 S dinarjev. Denar so namenili za izlete. — dh

Stari dolgori terjajo solidarnost

Kako plačati dolgove zdravstvene postaje?

Januarja bo minilo tri leta, odkar so odprli na Selu pri Žirovnici novo zdravstveno postajo za območje krajevne skupnosti Žirovnica. Zdravstvena služba v tem kraju bo še naprej ostala v takšni obliki kot doslej. Domačini so z opravljanjem zdravstvenih in zobozdravstvenih storitev zadovoljni, saj vaško ambulanto vsak dan obišče več ljudi, ki v njej išče zdravniško pomoč. Leta 1965 je prihajalo v ambulanto mesечно od 344 do 800, letos pa že 740 do 900 bolnikov. Zdravstvena postaja pa je še vedno predmet spora oziroma neporavnanih računov investitorjev do izvajalca del.

Stroški zidave zdravstvene postaje so znašali 28.300.000 starih dinarjev. Največ denarja je prispevala hidrocentrala Moste, in sicer 13.400.000 S din, potem Elektro Kranj, delovna enota Žirovnica in zdravstveni dom Jesenice. Krajevna skupnost je najela kredit v znesku 7.400.000 S dinarjev. Ker pa so se stroški gradnje podražili, je ostalo še 2.708.201 S din neporavnanih obveznosti do SGP Sava Jesenice. Čeprav vsota ni velika, vseeno zahteva solidarnost vseh zavzetih, da se poravnava dolg. Zdravstveni dom Jesenice tega ne more storiti enostavno zato, ker nima denarja, saj ima sam v letosnjem prvem polletju 32 milijonov S din primanjkljaja.

Da bi našli sprejemljivo rešitev za vse zainteresirane občane in delovne organizacije, je zdravstveni dom Jesenice sklical v sredo v am-

bulanti zdravstvene postaje Žirovnica sestank, ki so se ga udeležili predstavniki družbenopolitičnih organizacij in podjetij. Upravitelj zdravstvenega doma Jesenice je predlagal tri načine prispevka delovnih organizacij. Končno so se zedinili, da bodo predstavniki delovnih organizacij predlagali samoupravnim organom naslednjo sodelovanje pri poravnavi dolga: Hidrocentrala Moste 675.000, Elektro Žirovnica 500.000, trg. podjetje Rožca 150.000, Delikates 200.000 in Planika Kranj 1.173.000 S din. Priporočiti moram, da na sestanku ni bilo predstavnika Planike in Delikatese. Navzo-

či so se strinjali, da osnovna šola Žirovnica ne more sodelovati v poravnavi dolga, ker nima ustreznih skladov.

Nekateri so menili, naj bi tudi podjetja iz radovljiske občine (Murka Lesce, Elan, Vezenine Bled itn.), ki imajo svoje delavce s področja krajevne skupnosti Žirovnica in katerih svoji koristijo usluge Zdravstvene postaje, prispevajo v tej akciji nekaj denarja. Zato bodo predstavniki zdravstvenega doma Jesenice obiskali tudi ta podjetja.

Upajmo, da bo SGP Sava po treh letih le prišlo do svojega denarja.

Jože Vidic

Kupujte v trgovini

Elektrotehne v Kranju

Prešernova ul. 9

● gospodinjski aparati

● akustični aparati, televizija

● elektroinstalacijski material

Pred podelitvijo jugoslovanskega oskarja 1967 za embalažo Embalaža naj bo poceni, funkcionalna in lepa

Od gorenjskih podjetij sodelujejo v letošnjem razpisu Iskra Kranj, ZLIT Tržič in Invalid Škofja Loka

V Centru za napredek trgovine in embalaže v Ljubljani je bila v ponedeljek (9. oktobra) tiskovna konferenca ob zaključku razpisa in pred svečano podelitvijo priznanj v okviru tekmovanja za najvišje priznanje na področju embalaže — Jugoslovanskega oskarja za embalažo 1967. Letošnji razpis je že enajsti po vrsti; vsa leta ga organizira Center za napredek trgovine in embalaže v Ljubljani. Svečana podelitev letošnjih oskarjev za embalažo bo v petek prihodnjem teden, 13. oktobra v Zagrebu.

Embalaza postaja z razvojem našega gospodarstva, s povečanim izvozom, z novimi, zahtevnejšimi načini gospodarjenja po reformi in z vključevanjem v mednarodno delitev dela vse pomembnejši element pri prodaji vseh vrst izdelkov — od proizvodov kovinske industrije do kruha, olja itd. Embalaža mora biti poceni, funkcionalna, lepa, propagandno učinkovita. Na tiskovni konferenci smo zvedeli, da letošnji oskarji, letošnje embalažne rešitve, ki so jih

podjetja iz vse Jugoslavije poslala na natečaj, po oceni rentabilnosti embalaže ter njenega deleža v strukturi cene proizvoda kažejo priznavanje čimborj zadovoljiti zgornjim pogojem. Mnogi letošnji oskarji se približujejo evropskim normativom, vendar trdijo v Ljubljani, da bi se dalo dosegči še boljše rezultate. Reformna dogajanja, ki pogojujejo pozitivne težnje integracijskih procesov, bodo v tem pogledu gotovo pozitivno vplivala na povečanje fizičnega obsega proiz-

vodnje ter možnosti izvoza, s tem pa tudi na relativno znižanje stroškov proizvodnje in embalaže.

Letošnji razpis za jugoslovanski oskar z embalažo je po številu prijavljenih modelov in vzorcev prekosil vse prejšnje. Ugotovimo pa tudi lahko, kako se dinamika gospodarske reforme ter pozitivne

težnje za uspešnejšim vključevanjem našega gospodarstva v evropsko in izven-evropsko gospodarsko dogajanje odražajo tudi v boljši kvaliteti letošnjih oskarjev: solidne konstrukcijske rešitve, težnja k sodobnemu likovnemu oblikovanju, s čimer se želijo dosegči boljši propagndni učinki, itd. Še vedno pa je pri letošnjih oskarjih opaziti premajhen delež transportne embalaže; to velja tudi za podjetja, ki precej svojih izdelkov izvajajo.

Izmed gorenjskih podjetij v letošnjem tekmovanju za jugoslovanski oskar za embalažo 1967 sodelujejo Iskra Kranj, ZLIT Tržič in Invalid Škofja Loka. Podjetje ZLIT Tržič konkuriра v razpisu z dvema lepima in delavnama prevoznih zabojev za Iskrine telefonske centrale, Invalid Škofja Loka pa s transportnimi in reklamnimi škatlami za različne Iskrine izdelke.

A. Triler

Bralci sprašujejo

Komunalno podjetje Vodovod Kranj gradi letos vodovod v Naklem. Zanj smo se Naklanci potegovali že vrsto let in končno le dosegli, da smo prišli do vode. Izglasovali smo tudi samoprispevek — na člana družine 20 starih tisočakov. Vse lepo, voda v mnogih hišah že teče in problem naj bi bil odpravljen. Pa nil! V Naklem je mnogo negodovanja in hude krvi na račun podjetja Vodovod.

Tako se ti zgodi, da dobis račun za hišni priključek na vodovodno omrežje (tistih 20 tisočakov) je samo prispevek vsakega občana za glavno napeljavo. Račun za hišni priključek — oddaljenost od glavne cevi približno 3 m se glasi:

porabljeni material	52.807 S din
delo	26.648 S din
prometni davek	2.961 S din
prevoz	1.040 S din
Skupaj	83.456 S din

Gledaš in strmiš. Ko so priključek naredili, si podpisal izkaz delovnih ur in porabljenega materiala. Za material tu ne gre. Je pač drag, tudi prevoz je bil potreben. Toda za delo je zaračunanih 26.648 S din. Ti pa veš, da sta dva delavca priključila vodovod v 1 uri 40 minut, podpisal si jima 2 uri, ker je baje pri tem vračanana tudi priprava materiala. Torej 2 uri dela dveh delavcev, izmed katerih je eden vajenec, stane 26 tisočakov. Ali je to pomota? Vzameš račun in se odpriši na podjetje k računovodji po pojasnilu. Toda, ko računovodja sliši, zakaj si prišel, dobesedno izgubi živec.

Nahruli te, da mu je že vsega dovolj, da ne razume ljudi. Ali tudi zbijamo ceno, ko kupujemo televizor, da naj se pritožimo kamor nas je volja, da bodo iztožili, če nismo pripravljeni plačati računa in podobno — vse to na vlijudno vprašanje, ali je v računu morda pomota ali pa so njihove ure res tako drage. O tem, da bi računa kdo ne hotel plačati, sploh ni gorova, saj vemo, da je Vodovod monopolno podjetje in nimačemo izbire.

Kakor je po eni strani nerazumljivo, da so vajenske ure po 6500 S din, tako je po drugi plati vsega obsojanja vredno zgoraj opisano razmerje do strank.

In še to: računovodja sploh ne pogleda računa, da bi videl, za kaj pravzaprav gre, iz njegove ihte pa je razbrati, da je imel že najmanj 20 podobnih intervencij in v svojem nekontroliranem izbruhu vprašuje, ali naj razliko plača na sam, če je račun napacno izstavljen, ali ni v tem že tudi priznanje, da taka možnost obstoji?

Mislimo, da bi morali biti časi, ko smo molče prikimali, že zdavnaj za nami. Pravico imamo zahtevati pojasnilo, zakaj so delovne ure pri Vodovodu tako drage, pa četudi ima Vodovod monopol in lahko svoje storitve zaračuna kolikor hoče, mi pa jih moramo plačati. Predvsem pa tu obsojamo razmerje do strank. Končno moramo tudi mi svoj denar prisluziti in zato je razumljivo, da nismo voljni plačevati »mačka v žaklu«.

Alma Kožuh, Naklo 31

Novi Tržič bo na Bistrici

Tržičani so že pred leti izkoristili ves prostor v ozko dolino stisnjenega mesta, na katerem je bilo še mogoče načrtovati strnjeno stanovanjsko gradnjo. Nove površine za razvoj svojega kraja so izbrali na Bistrici, to je nad križiščem avtoceste s cestama proti Tržiču in Begunjam ter na Pristavi — ob stari tržički cesti. Več kot 15 hektarov zazidljivih površin na Bistrici naj bi izkoristili za stanovanjsko gradnjo v prihodnjih 25 do 30 letih. Pristavško polje pa je rezervat za potrebe v nadaljnjem obdobju.

Ob starejšem vaškem naselju Bistrica so v zadnjih nekaj letih že zgradili 5 blokov s 100 stanovanji, pred kratkim so tu odprli novo samopostrežno trgovino, v naselje pa se delno vključuja tudi restavracija in benzinska postaja ob križišču. Letos so začeli graditi na novem predelu v smeri proti Kranju, na katerem naj bi v osmih blokih, ki jih bodo sestavljale po tri štiri do petnadstropne enote, prebivalo okoli 1500 stanovalcev. Gradnja tega kompleksa se bo odvijala v dveh fazah; trenutno je v gradnji osrednji blok prvega dela naselja s potrebnimi komunalnimi napravami in kotlovnico za ogrevanje vseh 250 stanovanj, ki bodo zgrajena v prvi fazi.

Avtorji načrtov za Bistrico, ki bo imela ob zaključku iz-

gradnje po približni oceni okoli 4500 prebivalcev, to je petkrat več kot sedaj, so upoštevali tudi možnosti za gradnjo individualnih stanovanjskih hiš. Načrtovali so najrazličnejše tipe teh stavb od pritličnih, mednadstropnih in enonadstropnih do polatrijskih in vrstnih hiš verižnega tipa. V načrtu so predvidene tudi površine za preskrbovalni center, ki bo služil tudi turistom, ki potujejo po ljubljanski cesti, za osnovno šolo, za večje skupne garaže ter za dvorane za kulturne predstavitve, za rekreacijske objekte in naprave, za gostinske prostore in podobno. S tem naj bi Bistrica postala drugi center vsega Tržiča, saj bo staro središče zaradi po manjkanju prostora moralo zadržati le sedanji upravni trgovski značaj.

Cas uresničitve teh načrtov je najbolj odvisen od tega, če bodo delovne organizacije in posamezni občani sledili težnji občinske skupščine ter vsaj pretežni del stanovanjske gradnje usmerili na to področje. Le pri zadostnem številu prebivalcev bo mogoče misliti tudi na gradnjo objektov družbenega standarda.

Možnosti za individualno stanovanjsko gradnjo pa so sicer tudi drugod v občini. Letos so odprli večje zazidljeno področje v Križah, za posamezne hiše pa so zemljišča tudi še v drugih naseljih.

M. S.

• RADOVLJICA — Industrijska podjetja v radovljiski občini so do konca letosnjega avgusta izvozila za 3.345.533 dollarev svojih izdelkov. V primerjavi z lanskim osemnmesecnim izvozom je to za 24 % več, od tega na konvertibilna področja za 19 % več, na klinirska pa za 30 % več. Skupni izvoz so presegli: Elan za 66 % (izvozili so za 624.336 dollarjev), Plamen za 65 % (911.812 dollarjev), Veriga za 52 % (835.322 dollarjev). Izvoz na konvertibilna področja je presegel Plamen za 66 %. Elan za 56 % in Veriga za 44 %.

Struktura izvoza po predelih, kamor izvajajo, kaže, da so lani v konvertibilne predеле izvozili 61 % od skupnega izvoza, letos pa nekaj manj (59 %).

Na Bledu

Tečaj za osebje samopostrežnih trgovin

V ponedeljek, 9. oktobra, se je v Park hotelu na Bledu začel tečaj za poslovodje, namestnike poslovodij in vodje oddelkov samopostrežnih trgovin. Tečaj je pripravil Center za napredek trgovine in embalaže Ljubljana, in sicer na željo več trgovskih podjetij, ki pripravljajo otvoritev novih samopostrežnih trgovin. Tečaj pa je seveda namenjen tudi izpopolnjevanju osebja tistih samopostrežnic, ki so že odprte. Tečaj bo trajal predvidoma do 24. oktobra.

Center za napredek trgovine in embalaže Ljubljana je en tak tečaj letos že pripravil. Veliko zanimanje in povpraševanje pa je rodilo sklep, da bodo pripravili še po programu predviden šele enega. Naslednji tak tečaj je jeseni prihoden leta. Veliko zanimanje za tak način izobraževanja je posledica modernizacije trgovine pri nas, njihovega osamosvajanja kot samostojne gospodarske panoge in njenih večjih nalog na prehodu v drugo obdobje

reform. Trgovine starega tipa z nekdajnim izborom blaga potrošnikov ne zadovoljujejo več; vse bolj se uveljavljajo večje, modernejše samopostrežnice, prilagojene potrebam ljudi tistega kraja. Samopostrežna trgovina pa zahteva od prodajalcev in posebno od vodilnega kadra več znanja kot »klasična« trgovina, zato je razumljivo, da je zanimanje za tovrstno izobraževanje veliko.

Program tečaja obsega 47 predavanj, ki so razdeljena

na tri poglavja: uvodna predavanja, strokovna predavanja in posebna strokovna predavanja. Teme uvodnih predavanj so: funkcija trgovine v naši družbi, načela vsebine samoupravljanja, samopostrežna trgovina z gospodarskega, družbenega in psihološkega vidika ter stvarje in perspektivni razvoj samopostrežnih trgovin. Preveč bi bilo, če bi našteli tudi vsa ostala predavanja, zato jih omenimo samo nekaj: pogoji za ustanovitev in uspešno poslovanje samopostrežnih trgovin, pomen in prednosti samopostrežne funkcionalnosti prodajalnih in skladniščnih prostorov, tavarne itd. Predavalni bodo načini najboljši strokovnjaki, ki so predvsem praktiki. — at

**Na Jesenicah
pravijo
»Red mora
biti«**

Na zadnji seji občinskega zборa občinske skupščine so odborniki razpravljalni in sprejeli odlok o hišnem redu na območju občine Jesenice.

Z odlokom se urejajo osnovna vprašanja hišnega reda, miru, čistoče, plačevanja stanarine, zavarovanja zgradbe pred požarom ter vzdrževanje in varovanje zgradbe same, njenih naprav in napeljav. Takšen odlok so sprejeli na Jesenicah že 1962. leta, ki pa je postal pomankljiv. Osnutek odloka o hišnem redu je svet za urbanizem, gradnje in komunalne zadeve, krajne skupnosti in stanovanjske zadeve poslal v razpravo vsem krajevnim skupnostim na območju občine Jesenice in organizaciji za gospodarjenje s stanovanjskimi hišami v družbeni lastnini. Določila odloka so obvezna za organe upravljanja hiš, lastnike stanovanjskih hiš in stanovanj v zasebnih lasti ter za vse druge stanovalce.

Odborniki so se najdlje skušali okrog 11. člena predlaganega odloka, ki se glasi:

»Na območju mesta Jesenice stanovalci ne smejo rediti konj, goved, prašičev, oslov, koz, kuncev in perutnine...«

Območje Jesenice zajema namreč tudi Koroško Belo, Hrušico in Planino pod Golico. Če bi takšen sklep sprejeli, potem bi morali hitro prodati ali zaklati vse krave, konje, ovce, svinje itd. Zato so po daljši razpravi sprejeli novo besedilo spornega člena, ki glasi: »Na ožjem mestnem področju, zlasti v stanovanjskih soseskah, stanovalci ne smejo gojiti krave, konje itd.«

Republiški poslanec Berti Brun je predlagal, naj se stvari začno urejati s programom, ki naj točno določi, kdo je za kaj odgovoren, da ne bi odlok postal papir brez vrednosti.

Bilo je še več drugih pri-pomb, npr. zakaj odlok ne zajema prepooved sušenja perila po oknih in balkonih. Tovariš Lavtežar je pojasnil, da je to že urejeno z odlokom o zunanjih videzih stanovanjskih blokov.

Ker 18. člen pravi »V času od 22. ure zvečer do 5. ure zjutraj mora v stanovanju in v vseh skupnih prostorih vlatati popoln mir.« »Kaj pa televizija, ki ima po 22. uri najlepši program?« je vprašal neki odbornik.

Občanom svetujemo, da se s tem odlokom seznanijo. Odlok bo v kratkem objavljen v uradnem vestniku Gorjenjske, ki bo v eni izmed prihodnjih številki Glasa. Še prej pa bo o njem razpravljal tudi zbor delovnih skupnosti občinske skupščine.

Jože Vidic

Ljudje

Vietnamska vojna še ni končana. Vendar vsi znaki kažejo, da je za agresorja — za Amerikance — izgubljena. To je vojna najmodernejše tehnike z najvztrajnejšim, najbolj iznajdljivim narodom, ki mu niti za trenutek ne pride na misel, da bi se pokoril, da bi se dal zaslužiti. Sredstva, načini in oružja, ki jih uporabljata obe strani, so ekstremna v pravem pomenu besede. So največ, kar ena in druga stran lahko naredita (z izjemo jederskega orožja, ki ga Amerikanci še ne uporabljajo).

»Nov samozaščig v Saigonu. — Neka budistična nuna je danes začala sama sebe. To se je zgodilo v kraju Sadek v delti Mekonga. Njene identitete še niso ugotovili. V zadnjih petih dneh je to že drugi tak demonstrativni samomor. V Kantunu se je 3. oktobra polila z bencinom in začala 28-letna budistična nuna Le Ti Kuk.« Tako smo lahko prebrali v ponedeljkovem Delu. Nekaj dni prej pa so svetovne poročevalske agencije sporočile, da je še kakih 110 budističnih menihov in nun pripravljenih s takimi samomorji podkrepiti sedanjem kampanjo budistov proti vojaški vladni.

28-letna nuna se je polila z bencinom in se začala, ker je proti nasilju, proti

vojni, ker je bila trdnopričana, da ima vietnamsko ljudstvo pravico do svobode... To je bil njen prispevek k boju. Je lahko dati več v boju proti zatiranju svojega naroda kot mlado živiljenje?

»May ba!« (Letal!) Ta krik pomeni klic k pripravljenosti po vaseh. Presenetljiv prizor: topničarji, kmetje na polju in otroci, vsi opazujejo spremnost, hitrost in zvok letalu, katerih tipe dobro poznajo. Naprej vidijo namen pilotov in vedo, kje bodo odvrgli bombe. Pod zemljo — ljudje so vedno pod zemljo — je štabni častnik potem filmskemu delavcu Jorisu Ivensu, ki se je od februarja letos mudril v Severnem Vietnamu, posnel film o boju Vietnamcev proti Američanom in svoje vtise popisal v pariškem Le Monde, pojasnil: »Amerikance poznamo bolje kot katerokoli drugo ljudstvo.« Učinkovost, naraščajoča moč nasprotnih udarcev Vietnamcev sta mogoča samo zaradi izrednih in sistematičnih ukrepov za zaščito človeških življenj. Joris Ivens poroča, da ljudje spijo pod zemljo, tam počivajo, jedo in nakupujejo. Pod zemljo hranijo živila, negujejo bolnike in operirajo ranjence. Pod zemljo študirajo, igrajo karte, hodijo v kino. Amaterski igralci tam plešejo in pojajo. Pod zemljo dela rokodelci, krojači in

čevljariji, ki so se izselili iz popolnoma porušenega naselja Ho-Xa. Iz kosov sestreljenih letal kmetje pod zemljo izdelujejo pluge.

Prebivalci vasi s Severnega Vietnamu so sprejeli begunce z juga. Vse si razdelijo: riž, oblike, zaklonišča, hiše. S starim vietnamskim pregovorom pravijo: »Ljudje iste dežele morajo skupaj sejati. Zdravi listi morajo pokriti raztrgane.« Govorijo o miru, to pa pomeni zanje razen ustavitev vojne tudi združitev občev delov države.

Ljudje, ki so tako vztrajni v svojem boju, ne morejo izgubiti vojne. S svojo krvjo pišejo protestna pisma predsedniku ZDA Johnsonu in južnoveitnamskemu predsedniku Thieuju: »Končajte vojno!« V pesmih opisujejo svojo usodo in pozivajo v boj proti nasilju. Kson Bleu je v pesmi z naslovom Teo Zeo, moj rojstni kraj napisal:

Nekoč nas tlačil Je Francoz,
zdaj nas ubijajo

Američani...

Američani
nas izkorisčajo, na nas
kričijo: daj!

Kdor hoče se boriti zoper nje
naj našim vrstam

se pridruži...

Teo Zeo, moj rojstni kraj,
ne daj, da stene ti sovražnik
ruši!

(Za naše razglede je nekaj teh pesmi po poljskih in ruskih prepesnitvah prevedel v

slovenčino Branko Šomen.)

Američani pa proti temu hrabremu ljudstvu uporabljajo najmodernejša in najdražja letala, v glavnem reakcijska, ki doslej niso bila uporabljena še v nobeni vojni. Amerikanci uporabljajo svojo najnovejšo elektronsko tehniko, svoje najbolj izpopolnjene bombe, narejene način za množično ubijanje. Napadalci po svojem barbarstvu prekašajo Hitlerjeve fašiste. Vietnam je postal poligon, kjer preizkušajo svoja morilna orožja. Na tako majhno področje, kot je Severni Vietnam, vsak mesec odvrijejo poprečno 77.000 ton bomb. Učinek pa je zanje jatov: velike izgube letal, ki gredo v milijone in milijone dolarjev, veliko človeških življenj, še večja zagrizenost in vztrajnost nasprotnika. Kitajski zide med Severnim in Južnim Vietnamom, »McNamara« črtac, ki so si jo omislili v Pentagonu, je samo izraz obupa, dokaz, da Američani praktično ne želijo več dobiti te vojne, ki jo vsak dan izgubijo, temveč hočejo le pokazati, da se lahko obdržijo v Vietnamu vse dotlej, dokler ne bo nasprotna stran privolila v pogajanja pod njihovimi pogoji.

A. Triller

in dogodki

Trideset let gorske reševalne službe pod Storžičem

Vključili vsi najboljši gorski vodniki iz Kranjske gore, Trente, Podkorena in Mojstrane.

V vrste požrtvovalnih in nesebičnih gorskih reševalcev so se vključevali naši najboljši in naj sposobnejši gorniki, smučarji, plezalci in alpinisti. V šestnajstih samostojnih gorsko-reševalnih postajah, kolikor jih je vključenih v aktivno delo komisije za GRS pri Planinski zvezi Slovenije, zelo uspešno in prizadeno deluje prek tristo naših najboljših, sposobnih in požrtvovalnih gornikov.

Odkar so pred tridesetimi leti, v Lomu pod Storžičem in drugih vaseh zvonili plat zvona in ko so v Tržiču tulile tovarniške sirene, od Storžiča prek Košute do Ljubelja in Zelenice pa je odmeval gasilski rog, in so prihajali iz Skarjevega roba obupni, pojemanjavi klici na pomoč, je bila planinska skupnost v Tržiču primorana začeti mislit na ustanovitev samostojne gorske reševalne službe. Pred tridesetimi leti, dne 28. marca 1937, je odšlo devet mladih veliko obetajčih smučarjev poslednjih na start: zasul jih je plaz.

Od tedaj dalje predstavljajo tržički gorski reševalci naj sposobnejše gorske reševalce v Sloveniji, so predavatelji in instruktorji vsem drugim v Sloveniji in v Jugoslaviji sploh.

Svoj veliki in pomemben delovni in živiljenjski jubilej, tridesetletnico neumornega in nesebičnega in požrtvovalnega dela v korist in zdravju rast množičnega rekreacijskega planinstva in vzpon visoko-gorskega turnega alpskega smučarskega in plezalnega športa so gorski reševalci iz Tržiča slovesno proslavili v soboto, 7. oktobra, v svoji priljubljeni gorski postojanki v Domu pod Storžičem.

Sporočamo, da nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama in cestra

Jera Zupan
iz Trstenika

Pogreb pokojnice bo v četrtek, 12. 10. 1967, ob 16. uri izpred hiše žalosti na pokopališče na Trstenuku.

Zalujoče sorodstvo

V petek ob 20. uri bo v Prešernovem gledališču v Kranju

nastopila Jefa Penkava

PESEM

Pred nastopom v Kranju se mi zdi potrebno pojasniti nesporazum, ki je posebno pri ljudeh v Sloveniji močno razširjen. To je: predsodek proti sodobni »ljudski« pesmi (folk song), ki nastaja v našem času po celi svetu. Ta predsodek je stal, ker ljudje slepo enačijo vsako sodobno pesem za peto ob spremljavi kitare s tako imenovano protestno pesmijo. Vsak človeški glas ob spremljavi kitare je za njih protest proti obstoječim normam življenja. Torej nekaj, kar ruši obstoječe norme.

Vendar je sodobna »ljudska« pesem danes zelo razvijan pojem, ki samo v malem vključuje tudi protestne pesmi. Vecinoma gre pri sodobnih pesmih za reakcijo na doživeto, oziroma že kar za neposredno prelivanje življenja v pesem. Kot se spreminja življenje, se spreminja tudi pesem. Take pesmi so v vrhu »top list« samo kak teden dni, potem jih zamenjajo nove. (Bob Dylan, Tom Paxton, Phil Ochs)

Poleg te glasbe (top glasbe) pa nastaja sodobna ljudska pesem ali ljudska pesem v nastajanju.

Ta ima trdnejšo osnovno, ker ne nastaja kot izbruh na vsakdanje dogodek, ampak počasi vrta v ljudi in poišči trajnejših osnov.

Pesmi Jefe Penkave spadajo v to zadnjo skupino.

SVET

Zivim tako, da potujem po svetu. Osnove pesmi iščem v ljudeh, ki jih srečujem (Francija, Nemčija, Čehoslovaška, Jugoslavija, Bolgarija, Turčija, Iran), mnogo elementov pa mi je dala ciganska pesem (glasba). Zivim tako, da potujem po svetu in posojem.

N. K.

Jefa Penkava

Umetnost na panjskih končnicah v jugoslovanski ilustrirani reviji

V jugoslovanski ilustrirani reviji, ki izhaja vsak mesec v Beogradu v nemškem (REVUE), srbskohrvatskem (REVIIJA), angleškem (REVIEW), ruskem (JUGOSLAVIJA) in španskem jeziku (REVISTA), je bil v letosnjem junijskih številki objavljen daljši in bogato ilustrirani članek o slovenski umetnosti na panjskih končnicah. Cebelarstvo je bilo na Slovenskem v 18. in 19. stoletju pomembna go-

spodarska panoga; iz teh časov poznamo tudi poslikane panjske končnice — svojevrstno ljudsko umetnost, ki je doživel svoj zaton konec 19., povsem pa šele v 20. stoletju. Ker te ali podobne umetnosti v drugih deželah na svetu ne poznajo, je nedvomno prav in pomembno, da je naša osrednja ilustrirana revija, namenjena predvsem inozemstvu, objavila krajski zapis o tem (ki ga je napisala Katarina Adanja) in številne barvne ter črnobele reprodukcije pomembnejših motivov s panjskimi končnicami. Reprodukcije so iz zbirke dr. Mirka Černiča iz Beograda, ena je iz zbirke avtorice zapisu Katarine Adanja, največ pa jih je iz zbirke Slovenskega etnografskega muzeja v Ljubljani in predvsem iz Loškega muzeja v Škofji Loki. Iz Loke je tudi barvna fotografija v skansenu (muzeju na prostem) na vrtu loškega gradu.

Izmed objavljenih reprodukcij velja omeniti panjsko končnico z upodobitvijo slike družine iz zbirke dr. Mirka Černiča. Reprodukcija je v barvah, prikazuje pa pravzaprav notranjost slovenske kmečke hiše. Neznani slikar je narusal ognjišče in kuhanje, cepljenje in nošenje drva, pometanje, na steni zdaj pa je tudi sklednik, poln skled. — at

Filmi, ki jih gledamo

POSLEDNJI MOHIKANEC — indijanica na evropski način — Kar je evropskega, bolje povedano italijanskega, španskega in nemškega v tem filmu, se navezuje le na denar, s katerim so film posneli, igralce iz teh dežel in pokrajine. Vse ostalo, tudi angleški jezik, naj bi kolikor se le da spominjalo na podobne ameriške filme. Ni kaj reči! V Španiji so pokrajine, ki so na las podobne pokrajinam ameriškega zahoda. Tudi igralci se ne razlikujejo preveč. Režiser je imel en sam namen! Naredil naj bi film tako, da bi ga lahko prodal v čimveč dežel, ter da bi z njim čimveč zaslužil. Sliši pa se, da se ti filmi, ki so nastali v Evropi in ki dosledno kopirajo vse, kar so se Amerikanci naučili v dolgih letih proizvodnje takšnih filmov, tudi v Ameriki kar dobro prodajajo.

Torej producenti vedo, to sicer že dolgo vedo, kam je treba vlagati denar, da bi se jim vrnil z dobrimi obrestmi. Tem opombam na rob lahko tudi zapisemo, da so avtorji filma, ki ga gledamo v teh dneh, naredili solidno obrtniško delo. Rekli bi lahko tudi **produkt!** Besedo stvaritev pa zdaleč ne bi mogli povezati z umetnostjo, zato je bolje, da se ji izognemo. — Toda takšnih obrtniških del (produkrov), smo

videli že cel kup! Gledamo jih zadnjih deset let najmanj enega sleherni mesec. Bojanen, da jih bomo še gledali, pa je upravičena. Predvsem zato, ker naši distributerji radi hodijo kupovat filme v Italijo, kjer so takšni filmi sorazmerno poceni. Najhuje pa je to, da so se našli pri nas ljudje, ki že resno razmišljajo o tem, da bi podobne filme tudi sami začeli snemati.

VESELA DEKLETA — Elvis Presley poje, pleše in igra na kitaro — Ničesar drugega ni, kar bi o filmu še veljalo zapisati. Film naj bi bil komedija o mladih ljudeh s petjem. Nekakšna spevoga v gledališkem smislu. Vsebina spevoga pa je bila vedno drugotnega pomena. Glavno vlogo so imeli pevci! Ti so peli in zabavali.

Režiser filma je uporabil nekaj starih gagov, ki so nastali še v času nemega filma, našli nekaj lepih mladih igralcev, vse skupaj postavil na Florido v čas velikonočnih praznikov, ter še dodal posamezne stvari, ki godijo okusu poprečnega Američana, ki rad sanjari o življenu, lahkonem, brezskrbnem, polnem zabave in srečanj z lepimi dekleti. Očitno je, da se gledalci prijetno zabavajo tudi pri nas!

B. Sprajc

Sodobni rebus

Dve Marički sta krstili mladega režiserja Marjana Lakota

Z otroško igrico Dve Marički je KPD Svoboda France Prešeren Breznica pri Žirovnici odprla vrata letošnji dramski sezoni. To je bil obenem tudi krst mladega režiserja Marjana Lakota, dijaka četrtega razreda strojno tehnične šole na Jesenicah, ki je bil rojen in stanuje v Zabreznici. »Dobre nagrajujem, pregrehe kaznjujem,« je dejal duh v igri Dve Marički. Premiero si je ogledalo prek 260 otrok, nato pa v dveh predstavah še odrasli. Lakota ni imel lahkega dela, saj je od 24 nastopajočih igralcev le eden že nastopal na odru, vsi drugi so bili novinci.

Rina Legat in Ivanka Zora sta bili Marički, ki sta s svojo nežno in preprosto igro zadovoljili režiserja in gledalce. Toni Zupan in Pavel Jagič precej obetata in se bosta verjetno priključila starejši ge-

neraciji igralcev, medtem ko sta nam pionirja Zvonko Legat in Milan Mirič lepo pela in se norčevala iz starega čevljjarja.

Omeniti moram še Erik Legat, učenčko prvega razreda osnovne šole. Ko so se palčki skrili pred duhom, ji je ušla brada v laterno in brada se ji je vnela. Palčki ne bi bili palčki, če ne bi takoj rešili nerežirane brade v plamenu.

Marjan Lakota je letos julija obiskoval dva tečaja za režiserje-amaterje. Prijatelji dramske umetnosti ga poznavajo kot izvrstnega igralca, saj je često nastopal v glavnih vlogah (Plavž, Divji lovec) in nastopa na odru že od šestega leta starosti. Upajmo, da ga bomo še večkrat srečali na odru v vlogi režiserja in da se bo sčasoma pogumno lotil tudi zahtevnejših dramskih del.

Jože Vidic

Jesenski domžalski sejem

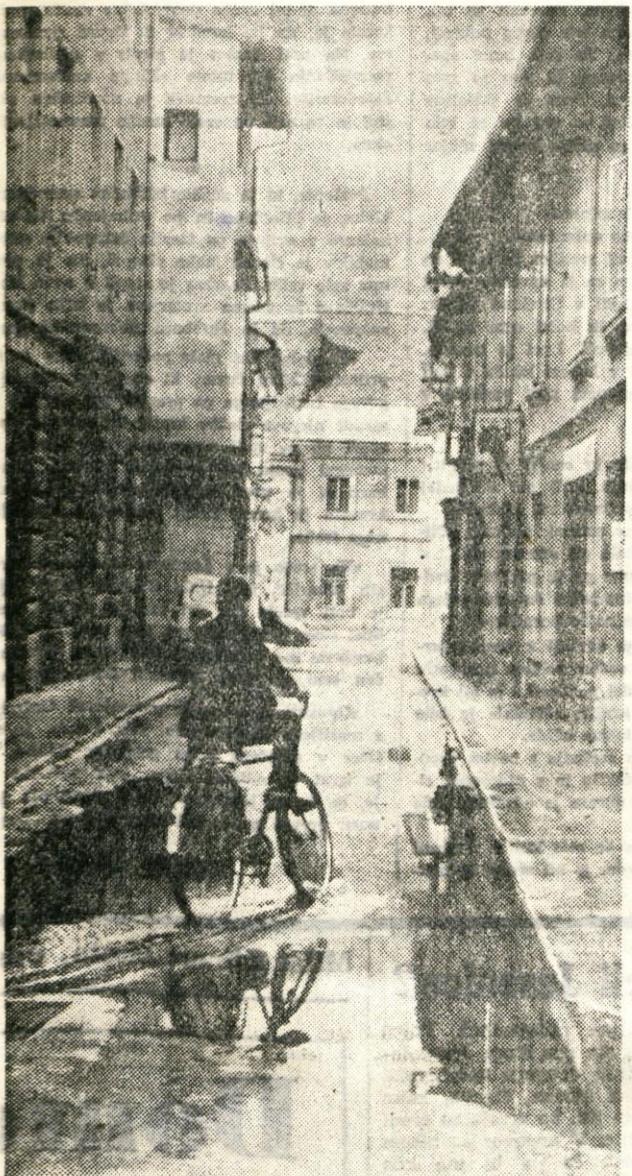
V soboto so v Domžalah odprli jesenski sejem, že sedmi po vrsti.

Na površini 1600 m² razstavlja 54 razstavljalcev, predvsem iz Slovenije, nekaj jih je iz drugih republik in celo iz Trsta. Letos so morali zaradi številnih prijav, ki jih je bilo še enkrat toliko kot lani, več razstavljalcem odreči gostoljubje.

Sejem ima izrazito potrošniški značaj. Vsa podjetja svoje izdelke prodajajo večinoma z nekaj odstotnim popustom. Precejšnji sejmski prostor je zasedla lesna industrija, ki jo zastopata predvsem podjetji Lesnina in pa obrtno podjetje Novooprema iz Domžal. To podjetje razstavlja in prodaja med drugim zelo funkcionalno in lično pohištvo za otroške sobe, ki jih drugače v trgovinah ni moč kupiti. Razen tega razstavlja to podjetje še zelo lepe stenske obloge za predsobe.

Za kmetovalce s hribovitih predelov so zelo zanimivi traktorji pasquali, ki jih sodelovanjem italijanske tovarne izdeluje Tomo Vinkovič Bjelovar, in smo jih ogledali že na gorenjskem sejmu. Posebnost teh traktorjev, prilagojenih za obdelovanje hribovitih in gozdnih predelov je v tem, da imajo podolžno os premakljivo in se tako stroj prilagaja valovitemu terenu. Od ostalih razstavljalcev jih veliko razstavlja tekstilno blago in konfekcijo kot Rašica, Almira, Tekstilna tovarna Zapuže in drugi. Na sejmu je tudi precej privatnih razstavljalcov.

Jenkova ulica v Kranju po dežju. Prav gotovo ni v okras staremu delu mesta — Foto Perdan

Kdaj in kako do načrtnega urejanja hudourniških področij na Gorenjskem?

Vprašanje, kdaj in predvsem kako bomo začeli načrtno urejati hudourniško področje v Zgornjesavski dolini in na Gorenjskem na splošno, je bilo predmet večurne živahne razprave predstavnikov skupščine občine Jesenice s predstavniki republike spuščine, republike sekretariata za urbanizem, predstavniki vodnega sklada SRS in nekatrimi drugimi. Minilo je namreč leto dni, ko so hudourniki in reke na Gorenjskem povzročili velikansko škodo in ogrozili prebivalstvo številnih naselij in celo naselje na mestnih območjih Jesenice, Kranja in drugih večjih krajev.

Na Jesenicah so od lanske poplave sem vložili za zavarovanje, predvsem obrežja Save na Jesenicah in nekaterih hudournikov, okrog 1 milijon 200.000 N din iz lokalnih virov, medtem ko je Vodna skupnost Gorenjske porabila letos za te namene le 88.000 N din in podjetje za urejanje hudournikov okrog 200.000

N din. Vse to je odločno premal. Kako napraviti učinkovitejše zavarovanje in izpeljati sistematičnejše zavarovanje že obstoječih naprav ter predvsem smotrneje izkorisati obstoječa finančna sredstva? Razprava je pokazala, da dosedanja organizacijska in kadrovskra ureditev obstoječih institucij, zlasti pa Vodne skupnosti Gorenjske ni bila kos tem nalogam in tudi ni posvečala hudourništvu dosti skrbi. Podjetje za vzdrževanje hudournikov, ki ima že 90-letno tradicijo v Sloveniji in predvsem bogate izkušnje, pa je ostalo brez dela, torej brez perspektive in si išče zaposlitve celo v drugih republikah in tudi pri delih, za katere ni specializirano.

Razmere so se zlasti poslabšale po letu 1958, ko so skoraj povsem zanemarili hudourniške probleme in so se podjetja pečala predvsem z lastnimi organizacijskimi problemi in z bojem za ob-

stanek. Zadnjih pet let pa so se vse razprave vrtele le okrog organizacijskih vprašanj teh podjetij. O tem, kdaj in kako bodo začeli urejati Savo in njene otoke, pa bolj malo. Tudi na sestanku so prevladovala vprašanja o organizacijskih in kadrovskih sposobnostih Vodne skupnosti Kranj, ki je po zakonu dolžna in odgovorna za celoten vodni režim na svojem območju. Podjetje za urejanje hudournikov pa grozi, da bo zapustilo Gorenjsko, ker niso rešeni medsebojni odnosi z Vodno skupnostjo in je trenutno v brezupnem položaju, niti ni upoštevano kot sposobno, kar tudi je glede na svoj kadrovski in strokovni sestav, za reševanje teh vprašanj.

O teh in podobnih vprašanjih se bodo gorenjske občinske skupščine ponovno posvetovale z Vodno skupnostjo Kranj, ji predočile razmere na tem področju in zahtevali konkretnejših akcij.

II. mednarodni filmski festival Šport in turizem prihodnje leto v Kranju

Pretekli četrtek sta obzbora kranjske občin. skupščine sprejela sklep, da bo prihodnje leto v Kranju II. mednarodni festival športnih in turističnih filmov. Hkrati je občinska skupščina s tem sklepom zagotovila del denarja za stroške in predlagala, da del denarja zagotovijo delovne organizacije v kranjski občini in na Gorenjskem.

I. filmski festival na temo Šport in turizem je bil v Kranju lani. Takrat je bilo predvideno, da bo festival dopolnil prireditev I. mednarodnega seminarja o Športu in turizmu, ki je bila istočasno na Bledu. Že kmalu po začetku festivala pa se je pokazalo, da je bil lanskoletni filmski festival zanimiva in koristna ter predvsem samostojna filmska manifestacija. To potrjuje, da je festival dobil status mednarodnega filmskega festivala pri mednarodnem komiteju za difuzijo filma in kulture. (V ta komite, ki ima sedež v Parizu, je vključenih 32 držav). Razen tega pa je ta prvi festival zbulil precejšnjo pozornost in zanimanje tudi drugod po svetu. Povsod po svetu je festival dobil izredno laskave ocene, še posebej pa so takrat pohvalili prireditelje in organizatorje festivala. Tako je festival dosegel v svetu tako rekoč dvojni pomen. Na njem so bili prikazani zelo zanimivi in kvalitetni filmi na temo Šport in turizem, hkrati pa sta se Kranj in Gorenjska predstavila svetu. Mimogrede; razni filmski delavci in drugi so takrat posneli tudi vrsto filmov o zanimivostih in lepo-

tah Kranja ter Gorenjske. Zato je razumljivo, da se je do pred kratkim za organizacijo II. mednarodnega festivala o Športu in turizmu potegovalo precej mest.

Junija letos je bil na enem izmed posvetovanj sestavljen upravni odbor II. mednarodnega filmskega festivala, katerega predsednik je Franc Puhar, predsednik odbora za plan, finance in proračune in poslane republike skupščine. Ta odbor, v katerem je zaenkrat 12 članov, je pred kratkim seznanil kranjsko občinsko skupščino o II. mednarodnem festivalu in predvidel, da bi bil festival od 17. do 22. septembra prihodnje leto. Lani je na festival poslalo 17 držav 106 filmov, za prihodnje leto pa menijo, da bo ta številka precej večja. Zato je najbrž upravičena domneva, da bo II. mednarodni filmski festival svetovni festival filmov o Športu in turizmu.

Takšna mednarodna prireditev pa ne terja vso resnost in odgovornost samo od pri-

reditelja, ampak bi bilo prav, da bi se vanjo vključile tudi delovne in druge organizacije. Tako je upravni odbor že sedaj predlagal, da bi med festivalom predvajali v kranjskih kinematografih tudi knotečne filme in pripravili več pogovorov s kritiki, avtorji filmov, producenti in predstavniki športnih in turističnih organizacij. Prav tako pa bi takrat lahko v Kranju in na Gorenjskem pripravili razne športne, kulturne, zabavne in druge prireditve.

In ne nazadnje bi se goštinske, turistične in druge gospodarske organizacije lahko takrat zavedle, da ima takšna mednarodna prireditev lahko tudi velik turistični in gospodarski pomen za prihodnje. Konec končev postaja turizem danes vse bolj tudi prisnoma pomembna gospodarska panega. K temu pa bi lahko precej pripomogel tudi II. mednarodni filmski festival o Športu in turizmu prihodnje leto v Kranju.

A. Zalar

Beležka

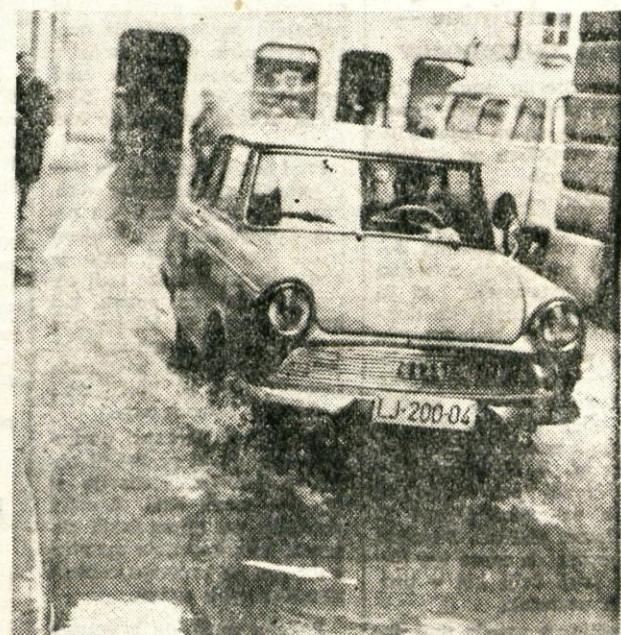
Kranj dan za dnem spreminja svojo podobo. Meja med starim, zgodovinskim delom in novim, modernim stanovanjskim naseljem postaja vse bolj očitna. Moderne stavbe, asfaltirane poti med stanovanjskimi bloki, zelenje itd., je pravo nasprotje nekaterim ulicam v starem delu mesta.

Vendar pa je letos tudi stari Kranj precej spremenil svojo zunanjost podobo. Obnovljenih je bilo več pročelij hiš in na večini oken so danes že rože. Človek pa se ne hote sprašuje, koliko časa bo tako. Mar ne bodo prihodnjo pomlad pročelja nekaterih hiš zopet umazana.

Pred kratkim so nam iz poslovilnice Labod v Jenkovi ulici, blizu nove Drogerije, sporočili, da bodo obnovili pročelje lokala. Skrbj jih je, koliko časa bo to ostalo čisto. Ob vsakem deževju namreč v tej ulici nastanejo prava jezera vode.

Danes lahko vsakdo že na prvi pogled ugotovi, do kam sega stari Kranj. Sicer pa ne more biti drugače. Da pa razlika le ne bi bila prehuda, bi najbrž lahko vsaj ulice, in morda še kaj, malo uredili. Konec končev je najbrž tudi okolica zgodovinskih spomenikov lahko lepo urejena.

A. Z.

Ne samo sreča, ampak tudi precej spretni morate biti, da se v Jenkovi ulici umaknete neprijetnemu srečanju — Foto F. Perdan

Beli pajek

Kar zdrznil se je, ker je misil, da ni resnično, kar je slišal, ampak utvara, ki jo je treba pripisati vzemljenim živcem. Toda pri vratih je res stal stražnik, ki se mu je zdelo, da se Meals predolgo ne zgane z mesta. »Pohitite!« Je dejal dobrohotno, «zdi se mi, da se komisarju mudil in z njim ni varno zobati češen!«

Meals je hitel po hodnikih, ko pa je s službeno vrnemo odpril vrata sobe št. 7, se je moral na pragu nehote ustaviti in si z roko zasenčiti oči. Od pisalne mize v ozadju podolgovate sobe sta dve močni svetliki metalji svoj luč naravnost na vhod in seržant je stal nekaj trenutkov čisto oslepil. Sele počasi so se oči prividle ostri koncentrični svetlobi, toda ker sta bila oba črna zasnova obrnjena proti mizi, je mogel videti samo do mize. Vse, kar je bilo za mizo, je ležalo v popolni temni in le v ozadju je videl medle obrise zdovja obokane sobe. Seržant je presodil, da mora stati miza neposredno pred lokom, ki je dell sobo v dva dela, vsak teh delov pa je imel svoj poseben izhod. V sobi je bilo popolnoma tiko, toda Meals si ni upal tvegat niti koraka dalje, čeprav mu je delna močna svetloba zelo neprjetno.

»Vi ste delali z inspektorjem Dawsonom?« Je nenadoma zaslil mazel, poveljujoč glas. »Da,« je odgovoril seržant vneto in napenjal oči, da bi prodrl skozi temo in videl vsaj senco govornika. Toda videl ni nesčas in priznati si je moral, da bi niti tega ne

mogel reči, od kod je prihal glas.

»Kdaj ste videli zadnjši Dawsona?« se je spet oglasilo iz teme.

»Nekaj ur pred njegovo smrtno. Neposredno preden je odšel iz Scotland Yarda.«

»Ali se je razgovarjal z Vami o kakih službenih zadevah?«

»Da,« je dovrnil Meals. »To je storil vedno. Skoraj pri vseh služljih, s katerimi se je ukvarjal, sem moral vsakokrat opraviti razno pomočne usluge.«

»O katerem slučaju pa vam je zadnjikrat poročal?«

»Saj poročila to ravno niso bila,« je skromno ugotovil Meals. »Inspektor Dawson ni nikoli govoril o tem, za kaj pravzaprav gre. In to mi je dostikrat službo otakočilo. Tudi zadnji večer mi je samo nekaj naročil, da je bil mi povedal kaj podrobnejšega.«

»In kaj vam je naročil?«

»Naj kar se da neopazno nadziram Mrs. Irvine, lastnico blagovnice »Pri tisoč rečeh«, v kateri zvezl pa vam je Dawson to naročil?«

Seržant Meals je moral najprej nekaj sekund premisljevati. »Javil sem mu, da sem v klubu sedemdesetih našel ženske rokavice in prstan,« je odvrnil preudarno. »Stvari ležejo v depusu. In nato mi naročil zaradi nadzora nad Mrs. Irvine.«

Zoper je nastal premor, ki se mu je zdel neznamsko dolg in ga je vedno bolj vznemirjal. Takega pogovora s predstojnikom je nista imel svoj živ dan.

»Kaj ste počeli tisti večer?« je hotel da je vedeti tajanstveni predstojnik.

»Ogledal sem se za Mrs. Irvine.«

»Ste, kaj dosegli?«

»Zal, ne veliko,« je dejal Meals. »Zvedel sem le, da je tisti dan Mrs. Irvine zapustil

la podjetje kmalu po petih, vendar je do enajstih še ni bilo doma. Povedali so mi, da prihaja domov redno še okrog polnoči, dostikrat pa sploh ne. To sem hotel sporočiti inspektorju Dawsonu in sem se zato vrnil v Scotland Yard. Toda — »Mealsov glas je postal zamokel — tu ga ni bilo in tudi po telefonu ga nisem mogel nikjer doseči.«

»Kdaj je bilo to?«

»Ob enajstih in 40 minut.«

»Kako veste to tako natančno?«

»Ker sem v veči po svetilku pogledal na uro. Inspektor Dawson se je navadno okrog polnoči še enkrat oglasil v Scotland Yardu, preden je šel domov, in hotel sem vedeti, če bi ga mogel še dosegli. Imel je navadno, da je Hubbard dobrodošel gost.«

»Že dolgo niste počastili, sir,« se je prilizoval hišni čuvar, ki so ga zaradi njegovega častiljivega pa prevejanega obraza iz zaradi njegove službe kratko imenovali nadangel ali pa tudi samo Gabrijel. Vneto je pomagal gostu pri odlaganju plašča. Hubbard si je pred velikim ogledalom urejil skravato in krmil nekaj prščkov z brezih nega fraka.

»Na srečo je v Londonu še mnogo drugih zabavišč, moj ljubi Gabrijel in v njih je bolj veselo kot pri vas. V načrtu sem imel sicer nekaj drugega, toda zgodba z Mr. Lewisom me je prignila sem. Čisto prezenčem sem, da niste izobesili črno zastavo.«

»Vsekakor, sir,« je odvrnil v vremenu seržanta. »In kdaj naj vedno pridem poročati?«

»Kadar vas bom dal poklicati,« je bil kratek odgovor in se krajši: »Hvala!« je bilo zanj znamenje, da lahko odide.

Meals je to prvo srečanje z novim predstojnikom zelo razočaralo in v njegovega silcer tako prijaznega obraza je odsevala huda nevolja.

V svoji, sicer res še zelo kratki službeni dobi v Scotland Yardu, je bil srečal že mar-

sikaterega neprijetnega predstojnika in tudi Dawson ni bil ravno dobrodušne vrste, toda kazalo je, da bo komisar iz Dovra prekobil vse. Na poti domov je Meals v globokem razmišljanju šel mimo »Kluba sedemdesetih«. Za trenutek je neodločen obstal in se ozrl na vrsto močno razsvetljenih oken.

6.

Poslopje, ki je služilo izključno namenom klubu, je bilo lepo in po prihajanju in odhajanju v avli in po številu čakajočih avtomobilov je človek lahkoc sklepal, da je premet zelo velik. Pravkar je stopil v avto Rall Hubbard in vema vratarjeva travnika je severna in zato je kvaliteta snega boljša ter čas trajanja smuke verjetno tudi dolgi.

3. Smučišča z Mlinarjevega sedla do Povnove doline v Makekovi Podkočni (1450 m do 1160 m)

Tretje zgodnjeg spomladanskog dne smučišča nudijo severna melišča pod stenami Kočne pod Povnovo dolino v Makekovi Podkočni, kjer Jezerščina, skupaj s smučarji iz Železne Kaple prirejajo v drugi polovici meseca marca tradicionalna tekmovanja v slalomu. Sedanja smučišča potekajo z najvišjega melišča 1450 m do 1100 m, to je do dveh velikih skal — samic, ki stojita sredi ruševja. Ta smučišča imajo naklon okoli 30 do 35% in so idealna za postavitev slalom ali veleslalom proge. Ta področja so pod

Jezersko

(Nadaljevanje)

Teren je gladek s primerjnim nagibom, od Kazine je oddaljen le 6 minut. Vlečnica, postavljena na ta travnik, bi gotovo ob dobrini propagandi lahkog dosegla boljše rezultate kot na strmi Skubrov Starini. Lega Mlinarjevega travnika je severna in zato je kvaliteta snega boljša ter čas trajanja smuke verjetno tudi dolgi.

4. Ledine (vadine) ter Spodnje in Zgornje ravni 2050 m do 1540 m

Drugo področje, ki v neposredni bližini Doma na Jezerščini lahko znatno podaljša smučarsko sezono, so severozahodna pobočja, ki padajo z Mlinarjevega sedla (1230 metrov) do Mlinarjeve kmetije (880 m). Ta pobočja imajo tudi višji horizont kot Skubrova Starina, zato tukaj sneg obleži znatno dlje. Z Mlinarjevega sedla bi bilo mogoče dosegati s poskom in manjšimi zemeljskimi deli izpeljati tako sankaško kot smučarske proge raznih nagibov. Ta področja so pod

narave kmetije do Mlinarjevega sedla bi bilo potrebno zgraditi sedežnico, dolgo 1550 metrov, ki bi lahko obratovala tako v zimski kot v letni sezoni, saj sta Mali in Veliki vrh hkrati tudi lepi razgledni točki. Ob tesnejšem sodelovanju z Gozdnim gospodarstvom Kranj se tudi odpira možnost z ustreznimi poseki izpeljati smučko progo z Mlinarjevega sedla prek Zavratnika v Zgornjo Kokro do Fužin v višinsko razliko 600 m ali več, če bi progo potenciali še v pobjede Malega ali Velikega vrha.

To so gotovo najbolj pričačna in zanesljiva smučišča pred vratimi Kazine, ki bi jih v bodočnosti kazalo aktivirati za pozni zimski in zimski pomladanski čas in opremiti z ustreznost dostavno sedežnico in smučarskimi vlečnicami. Dolina Makekove Podkočne je znatno krašja od Ravenske in ima zato bolj strin padec, ki omogoča izpeljavo smučnih prog vse do Mlinarja oziroma do neposredne bližine hotela Kazina.

5. Ledine (vadine) ter Spodnje in Zgornje ravni 2050 m do 1540 m

Za razvoj spomladanskega in poletnega smučarskega športa in za alpinizem pa je predvsem zanimivo gorsko področje jezerskih dvatisočakov, ki je tako geografsko kot reliefno morda najbolj zanimivo v Sloveniji. Na Križu (2429 m) je sečišče gorskoga masiva Kočna-Kranjska Rinka-Križ-Mrzla gora, na katerih se danes počesto srečujejo Avstrijci in Slovenci.

Gorski svet v višini od 2060 m do 1540 m, ki je primeren za smučanje, se ponuja v levem in desnem kotu Ravenske Kočne, prvi pod Grintavcem in pod Kočno, drugi pod Skuto, Kranjsko Rinko in Križem, na Spodnjih Ravneh in z Vratic (od kote 1790 do kote 1540 m) k Češki koči. Ta področja so obrnjena na sever ter vzhod in zato leži snežna odeja še do konca junija. Smučišča na Spodnjih Ravneh so ob občajnih zimah do sredine junija s prehodom med Pastirško skalo in Grintovskim slalomom povezana s smučišči Zgornjih Raven, to je z anfiteatralno oblikovano Zgornjo krnico, v katero se spuščajo melišča doline in krnice, kot Makekova, Ravenska in Belška Podkočna, Logarska dolina, Matkov kot in Kamniška Bistrica. V te gorske doline vodijo ceste do samih zatrepor dolin ali podnožij gor (na višino od 950 do 1100 m nad morjem), kar zato skrajšuje potrebno dolžino členic do omnenih visokogorskih smučišč.

Na Križu, ki je po obliku in višini dvojček Kranjski Rinki in mu v Lokarski dolini zato pravijo tudi Koroška Rinka, je hkrati tudi meja nekdanjih slovenskih krajin Koroške, Štajerske in Kranjske ter stičišče planinskih poti, na katerih se danes počesto srečujejo Avstrijci in Marjan Masterl (Nadaljevanje prihodnjih)

S psi na tihotapce

Policija v København pa tudi na danskih mejah se mora ubaditi vsak dan z resnim problemom: s tihotapci, ki živijo v nemernih haščih. V zadnjem času pa se razsirja predvsem med mladino in študenti tudi v opij.

V Københavnju je nekaj trgov, na katerih se zbirajo fantje in dekleta, ki uživajo mamil, policija pa doslej ni mogla storiti nobenih ostrelih korakov. Navadno nam-

Radovljčani zavzeli Jesenice?

Ondan sem z jeseniške tržnice opazoval delavce, ki gradio nov objekt nasproti železniške postaje. Nisem bil

Hotel za šest tisoč gostov

Ob proslavi 50-letnice oktobra revolucije bodo v Moskvi odprli največji hotel na svetu. Dvanajstnadstropna ogromna zgradba hotela Rosija s šest tisoč posteljami je pravzaprav celo hotel-četrto od obali reke Moskve; na njej sedaj pospešeno opravljajo zadnja dela.

Obmejna policija skrbno pregleduje vse potnike, ki prihajajo na Dansko iz drugih evropskih držav, če so v njihovih potnih listih tudi pečati v vizumi držav Bliznjega vzhoda in srednje Azije.

Hotel Rosija so začeli graditi leta 1963. S svojimi zmogljivostmi bo presegel doslej največji hotel na svetu Waldorf Astoria v New Yorku, ki ima 2200 sob.

Pred nekaj dnevi so na meji ustavili volkswagenov avtobus, last dveh zakonskih parov. Policiji so se zdeli njuni potni listi sumljivi, zato je oprozorila na potnike tudi carinike: le-ti so potem kaj kmalu našli 30 kilogramov opij, skritev v avtomobilu. Tihotapci so na zaslužanju, tudi medtem ko uporabijo močki raje strelno orožje. Enak odstotek takoj moških kot žensk naredi samorom z utopitvijo. V zadnjem času so ugotovili porast števila moških samoromov med 15 in 30 letom starosti. Poročilo tudi navaja, da umre več ljudi, da so svoji želji kot v premetnih nesrečah.

Toda tudi tihotapci poskušajo vse, da bi prelisičili območje policije. Nabavijo si po dva potna lista. Z enim potujejo po orientalskih državah, kjer kupujejo mamil, z drugim pa prestopajo meje skandinavskih držav.

Policija meni, da bi moral vse bolj uporabljati posebno dresirane pse za iskanje mamil. Pri iskanju hašča so z njimi dosegli lepe uspehe.

Miha Klinar: Mesta, ceste in razcestja

Miha Klinar

Obiskali smo ljudi, ki odkrivajo in ohranjajo stare freske

Umetnine pod beležem

Radovljica, prve dni oktobra — Umetnostni zgodovinar France Golob, restavrat Zavoda za spomeniško varstvo Kranj, in akademski slikar — restavrat Miha Pirnat z Zavoda SRS za spomeniško varstvo Ljubljana, se že mesec dni mudita v Radovljici in v nekaterih drugih krajih na Gorenjskem (Bodešče pri Bledu, Brod v Bohinju, Mošnje). V torek prejšnji teden, ko sva jih obiskala s fotoreporterjem, je bil deževen jesenski dan. Asfalt na Linhartovem trgu v Radovljici je bil siv in moker; zagrinjala ga je jesen, prvi žalostni dnevi jeseni, ko še vse diši po zelenju, soncu in poletju, ko pa že seda megla na hiše in drevje, ko že začno odpadati prvi listi z dreves, ko se sveže zelenilo začne umikati pisani paleti živil, a otožnih jesenskih barv. Zadaj za graščino, za krošnjami visokih dreves s črnimi, mokrimi debli, je glavna fasada radovljiske župne cerkve. Desno od glavnega vhoda je oder, zbit iz tramov in desk in plohov, k njemu pa pristavljeni visoka lestev. Visoko zgoraj, gotovo skoraj deset metrov visoko, prav na zgornjem odru, sta moža v belih haljah in s čopiči v rokah — France Golob in Miha Pirnat — pridno delala. V mreži pokončnih tramov, prečnih plohov in poševno zabitih opornih desk sta začela sestavljati fresko sv. Krištofa, pravzaprav njen zgornji, ohranjeni del.

V Glasu smo že pisali, da so na tej glavni fasadi radovljiske župne cerkve odkrili lani avgusta, ko so obnavljali zumanjčino cerkve, sledove monumentalne kompozicije sv. Krištofa, visoke približno osem metrov. Kranjski Zavod za spomeniško varstvo je fresko že ob obnovitvenih delih delno odkril, vendar so morala dokončna restavratska dela

zaradi pomanjkanja časa in denarja počakati leto dini. »Freska je zelo kvalitetno delo še neugotovljenega avtorja iz leta približno 1500,« mi je pripovedovala Olga Zupan, ravnateljica Zavoda za spomeniško varstvo Kranj. »Čeprav po svoji zasnovi poznogotska, ima že mnogo značilnosti renesančnega stila.« Letnica nad glavnim vhodom pove, da so cerkev sezidali leta 1497. V ta čas datirajo tudi nastanek freske, saj je pod njo oz. pod prvim ometom, na katerem je narejena v tehniki »fresco buono« (prava freska), že kamen, cerkvena stena, torej nobenega starejšega ometa ali bavnegra sloja. Očitno je bila torej kompozicija sv. Krištofa naslikana istočasno z dograditvijo cerkve.

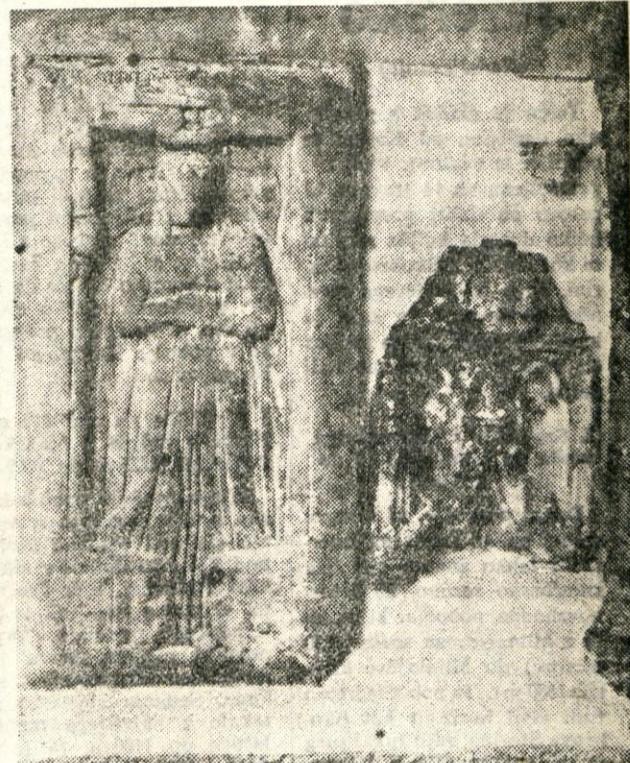
»Ne vemo, kdo je avtor te freske!« je pripovedoval umetnostni zgodovinar France Oblak. »Vemo le, da je to prvo odkrito delo tega mojstra pri nas. Morda je bil sodobnik znanega slikarja Jerneja iz Loke, ki je npr. naslikal dvoje kompozicij sv. Krištofa na cerkvah v Brodu in pri sv. Janezu v Bohinju. Verjetno se je Jernej iz Loke učil od mojstra, ki je avtor radovljiskega Krištofa. To so samo domneve, to ni dokazano, sklepamo pa o tem le lahko, saj imata oba enak kompozicijski sestav freske: v sredi je Krištof, levo in desno od njega pa arhitektura in v nej svetniki.« Na radovljiski freski je levo sv. Peter — cerkveni patron, desno pa sv. Andrej. Zakaj prav sv. Andrej? Na to vprašanje ni mogoče točno odgovoriti; France Oblak meni, da je bilo takratnemu župniku lahko tako ime.

Radovljiska kompozicija sv. Krištofa je zelo monumentalna freska in bo zdaj, ko je utrjena in restavrirana, nedvomno privlačna turistična zanimivost. Freska je ogromna v primerjavi s

Krištofi, ki jih poznamo z drugih cerkv na nas. Radovljiski Krištof je največja odkrita tovrstna freska pri nas, saj meri v višino dobrih osem metrov. Vendar ni povsem ohranjena: pri prezidavah konec prejšnjega stoletja so z vzdavo novega stranskega vhoda uničili njen spodnji del, z novim okroglim oknom (rozeto) pa zgorjni del (glavo in telo Jezusa, ki ga Krištof nese čez reko). Kljub temu pa je ohranjena kompozicija še vedno monumentalna, saj zavzema površino dobrih 30 kvadratnih metrov (višina 6 m, širina nekaj več kot 5 m). Domnevajo, da je bila površina prvotne freske gotovo 60 kvadratnih metrov. Samo Krištofova glava na freski je visoka z dobro meter.

In še po nečem je ta freska zanimiva: gre za redek, na Gorenjskem izjemni, edini primer kompozicije sv. Krištofa na glavni fasadi. Na najbližji tak primer je v Trbižu v Italiji, sicer pa je Krištof navadno na severni ali južni stranski fasadi cerkve. Tako je npr. pri sv. Janezu v Bohinju, medtem ko je v Brodu v Bohinju na steni prezbiterija.

Zakaj so naši predniki na zunanje cerkvene stene tako pogosto upodabljali prav Krištofa? Če raziščemo, v kakšnem prostorskem odnosu sta upodobitev Krištofa na cerkvi in naselje (vas), bomo ugotovili, da je Krištof vedno na tisti cerkveni steni, ki je obrnjena proti naselju, proti staremu jedru naselja. Ljudje so namreč verovali v posebno Krištofovemoč. Takole so menili: če zjutraj najprej zagledaš sv. Krištofa, potem tistega dne gotovo ne boš umrl nepredvidene smrti. To staro legendo pa so ljudje pozneje po svoje predelali tako, da so menili: če zjutraj zagledaš sv. Krištofa, potem tistega dne sploh ne boš umrl. Zato to-

Nagrobnna plošča iz 16. stoletja, del gotskega relikiarija in ostanek prvotnih vrat — Foto Perdan

rej toliko Krištofov na zunanjih cerkvenih stenah!

Z restavriranjem radovljiske kompozicije sv. Krištofa je bilo veliko zahtevnega in komplikiranega dela. Toda nameen je dosežen: fresko so tako uredili, da je za gledalca spet monumentalna.

Skupaj s cerkvijo in okolico bo pomemben kulturnozgodovinski spomenik in zanimiv turistični objekt. Cerkev je lep primer gostke dvoranske arhitekture, podobno kot npr. župni cerkvi v Kranju in Škofji Loki. V severno zunanjem steno je pod obokom, nad katerim je bil včasih hodnik neposredno iz bližnje graščine v cerkev, vzdiana nagrobnna plošča iz 16. stoletja (ki je bila prej v cerkvi), desno od nje je očiščen del gotskega relikiarija (posode za relikvije), ki je star toliko kot cerkev (tudi ta je bil včasih v cerkvi), nad njim pa je ostanek prvotnih vrat (fiala). Prvotna gotska vrata so bila namreč pozneje močno predelana. To fialo, ki je iz iste kamnoseške delavnice kot gotski relikiarij, so restavratji našli letos kot plombo v freski — namesto kamena.

Zanimivosti za domače in tujne turiste je torej tod dovolj, le okoliča je tako neurejena, da Radovljici ne more biti v ponos. Gotski relikiarij in okoliški del stene so restavratji zdaj očistili najrazličnejših podpisov; prav bi bilo, če bi kdo (verjetno je najbolj okolično turistično društvo) tod uredil primereno tablo s kratkim opisom vseh zanimosti (v več jezikih seveda). To bi bilo zelo potrebno — obenem pa nič manj primerna ureditev okolice, posebno npr. obokanega prostora pod nek-

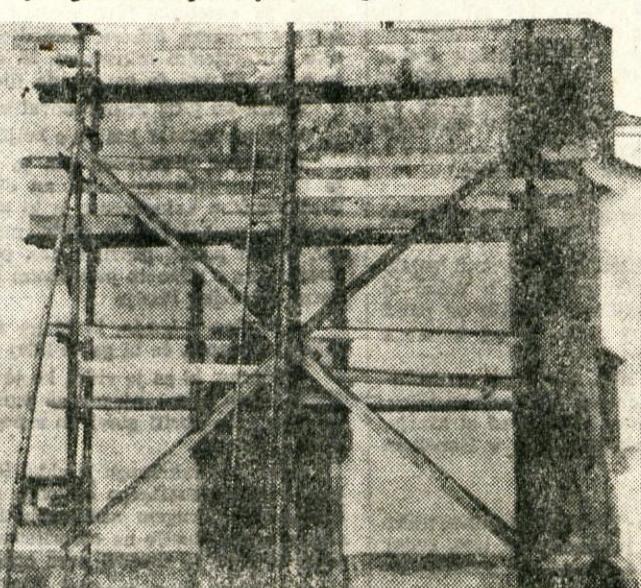
danjam hodnikom iz graščine v cerkev. Ta prostor služi za smetišče, je brez strehe, obok razpada itd. V takem okolju tudi monumentalna freska sv. Krištofa pri obskovalcih ne bo pustila najboljšega vtisa. Skoda, res!

V Mošnjah (pri Podvinu) so restavratorji kranjskega Zavoda za spomeniško varstvo odkrili letos freske na zunanjih zadnjih steni prezbiterija. Te freske pa so znatno slabše ohranjene kot kompozicija sv. Krištofa v Radovljici. Zgoraj je Veronikin prst z upodobitvijo Kristusove glave, desno mati božja z Jezusom, na desni strani pa so figure uničene, vidni so le sledovi. Pod tem, ob zazidanem gotskem oknu, so figure — verjetno Evangelisti — v slikanih arhitekturnih nišah; te poslikave segajo naprej v okensko odprtino. Pod oknom pa je Kristus trpin z orodji trpljenja (Imago pietatis) in na levni Oljski gora. Vse te kompozicije so povezane s troposovnim barvnim ornamentom.

Nedvomno najbolj zanimiv pa je na mošenjski cerkvi napis v latinsčini na jūžni steni ladje. Napis je iz prve polovice 17. stoletja in se glasi:

ERECTUM A° 1654
SUP ANDREA NOVACKH
PAROCHO MESNENSE
Napis pove, da je cerkev zgradil leta 1654 mošenjski župnik Andrej Novak. O njem pa smo iz farne kronike zvedeli, da je bil precej čuden mož: oboževal je bil čaravnštva, ker ni hotel zvoniti proti toči, zato je takrat toča uničila vse pridelke. Zaradi tega nakaj časa v mošenjski cerkvi menda sploh niso smeli maševati.

A. Triler

Oder za restavratska dela na freski sv. Krištofa v Radovljici — Foto Fr. Perdan

Priznanje šole Franca Marna v Vodicah Poplačana prizadavnost učencev in šolnikov

V okviru zveznega tekmovanja za boljše delovanje šolskih kuhinj in prehrane šolskih otrok, ki ga je razpisal glavni odbor rdečega kriza Jugoslavije je šola Franca Marna iz Vodic dosegla največ točk in s tem zaslužila prvo nagrado. Tekmovanje, na katerega so se prijavili po razpisu biltena RK, je trajalo celo leto. Med tem časom so pridno delali na

šolskem vrtu, kjer so pridele zelenjava in sadje za šolsko kuhinjo, skrbeli za to, da je čim več otrok dobivalo kvalitetno malico in kosilo ter s čistočo in redom v kuhinji nabirali točke.

Prejšnji petek jim je sekretar glavnega odbora RK Jugoslavije prof. dr. Jovica Paternogić podelil priznanje v obliki prve nagrade v tem tekmovanju; nagrada znaša

300.000 starih din. Za ta denaro bodo dopolnili opremo šolske kuhinje.

Na šoli tudi uspešno deluje krožek podmladkarjev rdečega kriza. Poleti v juniju so sodelovali na pokrajinskem tekmovanju v Radkeburgu na Zgornjem Stajerskem. Med 18 ekipami so zasedli odlično četrto mesto in to med dijaki srednjih šol in univerzitetnimi študenti.

Sindikalne športne igre

Pretekli petek so se na športnem stadionu v Kranju na sindikalnih športnih igrach v malem nogometu pomerila moštva Centrala, Save, Iskre in Kovinskega podjetja. V ponedeljek pa se je začelo zaključno tekmovanje, v katerem so sodelovala moštva iz LIK, Kovinskega podjetja, Exoterma in Standarda.

REZULTATI: petek, 6. oktobra — Centra : Sava 0:6 (0:3), Iskra : Kovinsko podjetje 2:1 (2:0).

REZULTATI: ponedeljek, 9. oktobra — LIK : Kovinsko podjetje 2:1 (2:0), Exoterm : Standard 1:1 (0:0); po strelijanju enajstmetrovk pa je Exoterm premagal Standard z 2:1.

VRSTNI RED: 5. Exoterm, 6. Standard, 7. Kovinsko podjetje, 8. LIK, 9. Central.

V soboto se bosta v zaključnem tekmovanju pomerili za tretje in četrtto mesto moštvi Save in Tekstilindusa, za prvo in drugo mesto pa moštvi Iskre in Kovinarja.

V nekaj stavkih

• ZALOG — Prebivalci krajevne skupnosti Zalog pri Cerkljah so minulo nedeljo zaključili s praznovanjem krajevnega praznika. Vse dni praznovanja je bilo v Zalogu in v okoliških vaseh zelo živahno. Pred samim praznovanjem so uredili ceste in poti, ki so bile zelo slabe, lotili pa so se tudi obnove javne razsvetljave. Osrednja svečanost je bila v soboto pri Bolkovl hiši, kjer so odkrili spominsko ploščo padlemu komisarju Šlandrove brigade.

• PREDOSLJE — V Predosljah delavci te dni opravljajo zadnja dela pri adaptaciji starega šolskega poslopja. Preuredili so že vse notranje prostore, zamenjali okna in vrata, položili parket, uredili umivalnike, sanitarije in drugo. Sedaj dokončujejo fasado šole.

• ZAVRŠNICA — Z malo denarja, nekaj turističnega kreida in več volje je Teodor Papič, bivši zakupnik gostilne Zelenica na Selu, postavil na Poljanah v dolini Završnice novo brunarico. To je prva stavba ob umetnem Jezeru; kakšen bo nadaljnji razvoj te lepe gorske doline, je odvisno od urbanističnega načrta, ki ga bo izdelal urbanistični institut v Ljubljani. V brunarici je tudi soba za prenočišče. Gostišče ima svoj lastni vodovod.

• PŠENIČNA POLICA — Vaščani Pšenične Police so že pred leti zgradili lasten vodovod, ki so ga kasneje z obnovitvijo obdržali vse do leta 1963. Tedaj je njihov vodovod preuzele komunalno podjetje Vodovod Kranj. Ker pa je v sedanjem zajetju vedno manj vode, vaščani želijo, da bi njihov vodovod priključili na glavno vodovodno omrežje, ki je oddaljeno le 250 metrov od sedanjega glavnega voda. O njihovi želji je razpravljal tudi svet krajevne skupnosti in sklenil, da jim bo po svojih močeh pomagal.

• TRŽIČ — Folklorna skupina DPD Svobode Tržič je po dveh mesecih spet začela delati. Nekateri starci člani, ki so gostovali v Franciji, so zaradi različnih obveznosti odstopili od skupine. Skupina v novi sestavi pod vodstvom Marjana Vodnova sedaj vadi elemente gorenjskih, prekmurskih, šumadijskih in šiptarskih narodnih plesov.

• STOL — Lepa nedelja je izvabila številne turiste v prirodo, kmene pa na delo na polja. Poljska dela so namreč zaostala in so nekateri šele te dni kosili in pospravljali otavo. Od planinskih postojank nad 2000 metrov nadmorske višine je verjetno Prešernova koča na Stolu doživelja največji obisk planincev in prijateljev planin. Med njimi je bilo opaziti veliko Ljubljanočanov in Korošcev iz zamejstva.

• TRŽIČ — V soboto in nedeljo so taborniki Severne meje Tržič organizirali zlet gorenjskih tabornikov. V soboto je bil pred osnovno šolo taborni ogenj in krajši kulturni program. Štiri ekipe tabornikov so se v nedeljo udeležile orientacijskega pohoda v smeri Križe—Kriška gora—Gozd—Golnik—Križe. Med pohodom so morali pismeno odgovarjati na vprašanja o zaščiti živali, kako se orientiramo, katera roža je značilna za Kriško goro in drugo. Zmagala je ekipa odreda tabornikov Severne meje Tržič pred ekipo Novih Gradiščarov Ljubljana Šiška in ekipo tabornikov Kokrškega odreda Kranj.

• JESENICE — Na železniški postaji Jesenice so pretekli teden zabeležili padec prometa. V potniškem prometu so bili ukinjeni nekateri brzovlaki, ki so prevajačali potnike na jadransko obalo in nazaj. V tovornem prometu pa je občutiti zmanjšanje, ker še ni prispeval v Bakar ladja rude za Linz, ker iz Grčije in Bolgarije ni več sadja, razen tega pa tudi železarna, zaradi skrčenega delovnega časa, prejema manj surovin.

• ROVTE NAD BOHINJSKO BISTRICO — Kmetijska zadruga pod Rovtami nad Bohinjsko Bistrico je pred leti z žico in leseniimi drogovi ogradiла pašnik, kamor so kmetovalci lahko dali živino, da se je sama pasla. Ker pa te zgrade ni nihče popravil, je pričela razpadati, tako da ljudje odnašajo žico in jo uporabljajo za druge namene. Vaščani menijo da bi za obnovo ograje moral poskrbeti krajevna skupnost.

• BLEJSKA DOBRAVA — V nedeljo so se na Poljanah zbrali domala vsi člani krajevne organizacije ZB NOV Blejska Dobrava. S seboj so pripeljali tudi svojce in znance, takoj da je bilo srečanje zares prisrčno. Odbor ZB NOV je priredil to srečanje zato, da se njegovi člani vsaj enkrat na leto srečajo in navežejo prijateljske stike, saj vse vežejo spomini na čase NOV. Odbor je povabil na to srečanje tudi člane krajevne skupnosti z Blejske Dobrave, saj je sodelovanje med obema vedno najboljše.

Potujte z nami

po pesnikovih stopinjah na Koroško

Gotovo bo prav, če tok naših kramljanj malo zasučemo in se ob današnjem našem zapisu pravzaprav nekoli odduškamo: spregovorili bi radi o letošnji ponovitvi lanskojesenskega romanja gorenjskih prešernoljubov po Kanalski dolini in Koroški.

OVCJA VES

Namen naše poti — pa tudi namen te priopovedi — je, znova obiskati vse one koroške kraje, ki so bili tako ali drugače v zvezi z našim Prešernom. Ali vsaj z njegovimi najbližjimi: bratom Jurijem, materjo Mino, rojeno Svetinou, s sestrami Alenko, Katro in Jero ter starim stricem Antonom Muhovcem.

Naj ne bo kake zamere, če bomo spotoma še pokramljali o pesnikovih koroških priateljih pa tudi o drugih kulturnih delavcih, ki so po raznih krajih te za zdaj izgubljene slovenske deželice vihteli uma svite meče. Seveda bo stekla beseda le o teh, katerih krajev se bo dotaknila naša pot.

Zdaj se sicer na taka potovanja res ne odpravljamo več s torbo čez rame in s potpornim lesom (palico) v rokah, kot je nekoč romal starji France Levstik — toda na pot se le urno podajmo! Le dva dneva sta nam na voljo za to celotno romanje po Prešernovih stopinjah.

V Trbižu, že zdavnaj odtujenem mestecu, nimamo kaj iskati, ker nismo na kakih nakupovalni akciji. Le prijatelja Simona Prešerna povabimo, da prisede in nam razkaže lepote, zanimivosti in — bolečino Kanalske doline, ki je še pred petdesetimi leti etnično pripadala slovenstvu. Od 1. 1918 pa sta jo avstrijsko-italijanska in jugoslovensko-italijanska država meja docela odtrgali od drugih Slovencev. Odtlej lahko govorimo le še o umirajočih rojakih, ki nas v brezupku kdajpakdaj pozdravljajo... Nehote so to izolacijo podprtli naši umni železničarji, ki so trenutno res nerentabilno, progo od Jesenice do predtrbiške meje razdrli in prodali tirnice kot staro železo. Jutri ali pojutrišnjem pa bi utegnila biti ta progna krepka gospodarska vez med Jugoslavijo in slovenskimi kraji onstran mejnikov: s Kanalsko dolino in Beneško Slovenijo. A pustimo to jalo premišljevanje in raje pohitimo iz Trbiža do Ovcje vesi in prelepi gorski dolinici Za jezerom, tik pod Višarji. Sluh nam takoj pove, da smo med nekdanjimi Korošci. Res, do leta 1918 je vsa Kanalska dolina prav do obmejnega Portafta pripadala vojvodini Koroški, torej nekdaj Avstro-Ogrski. Odtlej pa je dolina del Italije in

Kanalski Slovenci zdaj dele svojo mračno narodnostno usodo z bližnjimi sosedji Beneškimi Slovenci...

JURIJ PREŠEREN

V Ovcji vesi (Italijani ji pravijo Valbruna, Nemci pa so jo preimenovali v Wolfsbach; so pač mislili na volkove ne na nedavno zajezeno ovčarijol) je župnikoval pesnikov mlajši brat Jurij Prešeren (1805—1868). Tu je tudi pokopan. V cerkveni zid je vzidan njegov nagrobnik — s slovenskim napisom. (V zvezi s tem zapisom pa ne

je vdal pijači in celo obolel na umu. — Oči mu je zaprla sestra Lenka, ki mu je ostala zvesta strežnica do poslednjih ur.

Kakor bi radi o nesrečnem pesnikovem bratu govorili le dobro, tako ne smemo zamolčati sporočila Ane Jelovškove, matere pesnikovih otrok, ki se je v stiski obrnila nanj. Jurij pa jo je trdorsčno zavrnil in odgnal...

VAS PREŠERNOV

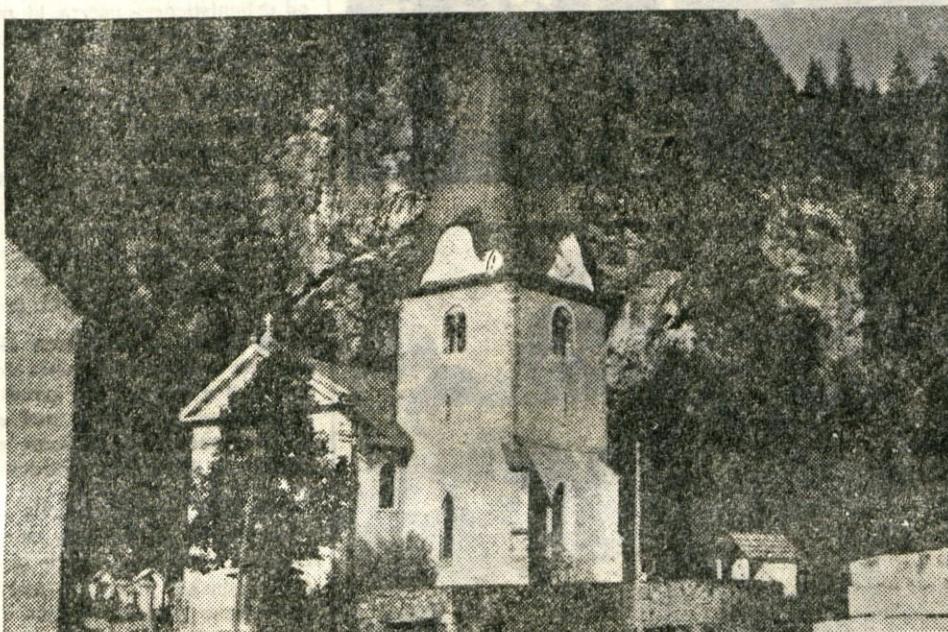
Mika nas sicer, da bi se sedajle z žičnico dvignili na staroslavne Višarje (1790 m), ki jih še vedno krasijo freske našega slikarja Toneta Kraja — a že moramo hiteti v Ukve (italijansko: Ugovizza), najbolj slovensko vas v Kanalski dolini. Tu živi cela

vznemirjeno biti, ko sem zaledal nad pokojničnim imenom fotografijo na porcelanskem ovalu. To je podoba našega pesnika! Prav podobna je oni naši predstavi o pesnikovi vnanosti, ki smo jo sprejeli z Goldensteinovo upodobitvijo. Lice mlade žene umrle v cvetu osemindvajsetih let, je res Prešernovo! Tako presenetljivo se ujema z opisi in upodobitvami pesnikovega obličja...

Iste mile oči, isti rahlo usločen nos, iste fine, stisnjene ustnice, isto lepo čelo, celo isti valoviti lasje...

JANJA MIKLAVČIČ

Popotnikom »po Prešernovih stopinjah«, bo še nekaj zanimivega padlo v oči: ko

Starinska župna cerkev v Ukvah

smemo pozabiti na zahvalo, ki smo jo dolžni lani umrlnemu ovčeveškemu župniku, Beneškemu Slovencu Ivanu Guyonu. Na naše rahlo opozorilo se je takoj prijazno odzval in lično obnovil slovenski napis na Jurijevem nagrobniku.)

Pesnikov brat Jurij, tretji sin Šimona in Mine, je bil pravzaprav pod nesrečno zvezdo rojen otrok. Že od rojstva mu je manjkal desni uhelj in zato ga ljubljanski škof Wolf ni hotel sprejeti v svoje bogoslovje. Moral je v celovško semenišče. In tako je bila njegova duhovniška pot vezana le na koroške kraje — do konca življenja...

Selil se je s fare na faro, sprva sam, kot kaplan. Pozneje, ko je bil že župnik, je romala z njim tudi mati Mina in sestri Urša in Lenka. Ubežale so od doma zaradi družinskih razprtij in naše zavjetje pri župniku Juriju Prešernu. Take so bile travi onih časov...

Ovčja ves je bila Jurijeva zadnja postaja. Semkaj, v to nezahtevno faro, je bil poslan pravzaprav že kot bolnik. Bil je sicer Jurij kot duhovnik spočetka kar vzornego vedenja, potem pa se

vrsta ljudi, ki nosijo ponosen priimek Prešeren. Zato bi z vso pravico smeli reči, da so Ukve pravzaprav vas Prešernov! Saj je rodbinsko ime Prešernovo tu bolj pogosto kot v kateremkoli slovenskem kraju.

Utrne se nam kar nehote misel: ali ni pesnikov rod imel tu svoj davni izvir? Prav tu, v slovenskih Ukvah, kjer še dandanašnji živi toliko Prešernov — dosti več kot v Lescah in Radovljici!

(Ni dolgo tega, ko mi je prijatelj V. S., dalejni pesnikov sorodnik mojo plaho domnevo odločno potrdil, češ, da je bilo to v njegovem rodu že zdavnaj znano!)

Se ena opora tej gotovo drzni domnevi: ko sem stopal med gomilami na uškem (vaščani Ukev sami sebi pravijo Ukeci, torej je pridevnik: uški?) pokopališču in znova in znova prebral na kamnih in križih priimek Prešeren, se mi je oko ujelo na nagrobniku Reze Prešernove. Srce mi je jelo

se bodo v Ukvah rokovali z mnogimi domačimi Prešernimi, gotovo ne bodo mogli prezreti njihovih sivomodrih oči in rahlousločenih orlovskega nosa. To pa sta bili tudi značilnosti pesnikove glave.

Se bi se radi pomudili med zavednimi Ukeci in moramo na daljno pot po Kanalski dolini. Najprej se ustavimo v Naborjetu (italijansko: Malborghetto). Tu nas bolj kot nekdanje bitke med Francozi in Avstriji zanima droben prešernovski podatek: pokojni prvi naš in doslej najveljavnejši prešernoslovec doktor France Kidič je zapisal, da je še leta 1889 imel raborjetski župnik Lobe pesnikov servis za kavo.

Očitno je, da je vsaj del bratov zapuščine prevzel Jurij. Ko pa je v bližnji Ovčji vesi umrl, je prišla njegova lastnina po tej ali oni poti v sosednje naborjetsko župnišče.

Čas, rabelj hudi, nas že spet preganja! Iz Naborjeta nas vodi cesta mimo termalnega kopališča Lužic do Lipalje vesi (italijansko S. Leopoldo). To je poslednja slovenska vas, poslednja naša mrtva straža proti zapadu...

Kakega trdnega slovenstva pa tu ni več, le nagrobniki s slovenskimi napisi stoje že neomajno.

Morda ne bo napak, če se v Lipalji vesi spomnimo zname Kranjčanke Janje Miklavčičeve, slovenske pisateljice, ki je tu učiteljevala v letih 1882 — 1887. Miklavčičeva je zaslovela posebno kot prevajalka iz laščine: I. 1891 je izšel njen prevod »Sreca«, slovenske dela Edmunda de Amicisa. Drugič je izšel ta vzgojni roman v Janjinem slovenskem prevodu I. 1929.

Ker ni daleč, stopimo še v danes popolnoma laški Pontafelj (ital. Pontebba). Do tu je segala nekdanja avstro-ugrska monarhija. Le rečica Bela je tedaj ločila dve veliki državi, pravzaprav dva svetova: germanškega od romanskega. A meja je šla brezobjektno čez živo slovensko etnično telo: ločila je Beneške Slovence od koroških Kanalskih Slovencev.

Tako smo prišli do roba Kanalske doline. Nazajgrede nas čaka le še obisk stare slovenske vasi že blizu Trbiža; to so Zabnice (ital. Camporosso).

Tu je nekaj časa kaplanoval zasluzni koroški prereditelj, naropopisec in pesnik Matija Schneider (1784—1832). Bil je poleg Urbana Jarnika edini nekranijski Čebelčar. V petem zvezku Kranjske Čebelice najdemo njegovo dobro in občutno pesem »Posrčenje«. Napisal je tudi romantično igro v treh aktih »Ulrich, grof Celjski.«

V Zabnicah pa je I. 1900 kaplanoval tudi znani naš pisatelj Ksaver Meško. Bil je hkrati tudi zakristan na Višnjah.

Zdaj nas čaka le še prehod iz Kanalske doline na Koroško. Pot ne bo naporna. Saj vodi ob Ziljici, ki teče mimo Trbiža na sever proti veliki Zili. — O tem delu poti pa prihodnjič!

Črtomir Zorec

Zgodovinsko društvo za Gorenjsko, ki organizira tudi letošnje potovanje »Po Prešernovih stopinjah na Koroško«, nudi bralcem te rubrike možnost, da se udeležijo izleta. Ker je še nekaj prostih mest v avtobusu, se lahko prijavi za letošnji izlet še kak bralec naše rubrike. Potovanje bo izvedeno v soboto, 21. in v nedeljo 22. oktobra. Podrobnejše informacije lahko dobite na telefonski številki 21-898.

Po Prešernovih stopinjah

Umrl je Franc Škrlič

Po dolgi in hudi bolezni je v noči od nedelje na ponedeljek umrl v 64. letu starosti Franc Škrlič z Jesenic. Škrlič se je že 1925. leta pojavil v jeseniškem kulturnem življenu; v delu in življenu, ki je bilo vse do smrti posvečeno delavskemu gibanju in njegovi kulturni rasti. Od 1925. do 1933. leta je bil režiser dramskega odseka Svobode na Jesenicah. Leta 1936 je bil predsednik Saveza metalnih radnikov Jugoslavije Jesenice in več let član upravnega odbora Saveza metalnih radnikov Jugoslavije. Bil je član načelstva splošne gospodarske in konzumne zadruge ter član odbora Bratovske skladnice, član nadzorstva hranilnice in posojilnice za Jesenicę in okolico. Delal je aktivno v vseh delavskih organizacijah, ki so delovale v delavskem domu na Jesenicah. Po osvoboditvi je delal v številnih kulturnih društvenih. Bil je predsednik kulturne organizacije Jesenice, predsednik mestnega ljudskega odbora in predsednik sindikalne podružnice Jesenice, član upravnega odbora Svoboda Jesenice ter občinskega in okrajnega odbora in predsedstva Zvezde Svobod Slovenije v Ljubljani.

Otroška neprevidnost

Huda prometna nesreča je bila v ponedeljek, 9. 10., ob 11.20 v Prešernovi ulici v Kranju. Motorist Jože Sinkovič je vozil s Titovega trga proti Prešernovi ulici, ko mu je nenadoma izven prehoda za pešce stekel pred motorno kolo sedemletni Stane Nadižar. Pri nesreči je bil otrok hudo ranjen.

Izsledili pobeglega voznika

Organi stalne službe UVJ Kranj so izsledili pobeglega voznika, ki je 3. 10. 1967 ob 19.10 v križišču cest JLA in Staneta Žagarja povzročil lažjo prometno nesrečo. Voznik Viktor Trilar je peljal z Zastavo 1300 LJ-213-63 po cesti Staneta Žagarja in v križišču izsiljeval prednost pred osebnim avtomobilom KR-110-08, ki ga je vozila Milena Frelih iz Tržiča — kandidat za voznika in z desnim prednjim blatnikom trčil v desna vrata. Voznik zastave je po trčenju odpeljal naprej. Na mestu nesreče je ostala okrasna letev in več drobcev laka sive barve. Stalna služba je po teh znakih voznika izsledila v šestih dneh. Materialne škode na vozilu je 2500 N din.

Smrt pod kolesi vlaka

V petek, 6. 10. 1967, ob 12. uri je Jože Lukanc, upokojenec v vinjenem stanju s kolesom prečkal železniško progo pri Starem dvoru. V istem trenutku je pripeljal brzi vlak in ga povozil do smrti.

Padel v apneno jamo

Pri gašenju apna se je hudo opekel Anton Skumanec, rojen 1939 iz Sr. Dobrave. Nesreča se je prijetila v četrtek, 5. 10., okoli 21. ure, ko je v temi in v vinjenem stanju pomagal sosedu gasiti apno. Pri padcu v jamo je dobil hude opeckline in so ga odpeljali v jeseniško bolnišnico.

Zahvala

Ob bridki izgubi dragega očeta, strica in brata Martina Baraca upokojenega gradbenega tehnika

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam izrekli sožalje in ga spremili na zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni družini Šemrov, g. Kljunu in vsem dobrim sosedom, ter organizaciji ZB Podbrezje, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani.

Zahvaljujemo: hčerka Anica, družina Razpet, ter nečaka dr. Ivo in Mate Barac

Podbrezje, Crikvenica 1. oktobra 1967

Nesreča mopedista

Ob obcestnem znamenju na cesti Škofja Loka—Ljubljana se je prijetila huda nesreča v soboto noči. Mopedist Janez Bobnar, rojen 1939, je vozil iz Škofje Loke proti Ljubljani. Nenadoma je zavozil s ceste na travnik in se po devetih metrih vožnje zatezel v znamenje, ki stoji le 70 cm od ceste. Hudo ranjenega so našli šele zjutraj po peti uri. Ponesrečenec je v ljubljanski bolnišnici v kritičnem stanju.

Mopedist podrl kolesarko

Huda prometna nesreča se je prijetila 2. 10. ob 19. uri na cesti IV. reda v vasi Bukovica. Učenka osnovne šole Vera Vilfan, rojena 1953, se je s kolesom peljala iz smeri Strnice. Pred odcepom za Pozirino je mopedist Jože Solar, rojen 1936, zavozil z desne strani na levo in pri tem podrl kolesarko. Vera Vilfan se zaradi hudih ran zdravi v splošni bolnišnici v Ljubljani.

Avtomobil v škarjah

V nedeljo, 8. 10. ob 13.20 se je na cesti I. reda I/a v Podkuzah pri Martuljku prijetila lažja prometna nesreča. Voznik fiata 750 LJ-305-95 Matevski Boris, rojen 1921, je vozil iz smeri Jesenice proti Kranju. V blagem levem ovinku je prehitel mopedista. Tako pa je nasproti pripeljal tovornjak. Avtomobil je prišel v škarje in se pri tem opazil ob tovornem avtomobilu. Na avtomobilu je škoda za 800 N din.

Krmilo je odpovedalo

Pred hotelom Belcijan v Planini pod Golico je voznik Anton Kričič, rojenemu 1928, v avtomobilu KR-51-96 nenadoma odpovedalo krmilo, tako da se je vozilo zatecelo v oporni zid na levi strani ceste. Sopotnik je bil pri tem laže ranjen. Škoda je za 1500 N din.

Kaj bo z žičnico na Stražo

Se pred dnevi je bilo odprto vprašanje majhne turistične žičnice na Stražo na Bledu. Poleti je naprava smela obratovati izjemoma. Priljubo je že dotrajana in potrebna nujne obnovitve. Izjemno dovoljenje poteka 30. oktobra. Kaj bo čez zimo s to edino turistično napravo, ki precej pripomore k poživitvi turističnega prometa?

Na eni izmed zadnjih sej upravnega odbora turističnega društva na Bledu, ki so se je udeležili tudi predstavniki nekaterih gostinskih gospodarskih organizacij, TZS in Gorenjske turistične zveze, so si bili edini, da je žičnica na Stražo potrebna, še zlasti, ker v zimski sezoni predstavlja enega izmed glavnih turistično-športnih objektov. Res je žičnica na Stražo majhna, vendar za Bledu velikega pomena. Se večjo vlogo bo pridobila, ko bodo zgrajeni nekateri novi hoteli ter obnovljene Toplice in Krim. Trenutno so na Bledu v teku dela za skoraj 4 milijarde S din. Toda klub tako obsežnim investicijam in že razpoložljivim prenočitvenim zmogljivostim imajo gostinci za žičnico zelo slab послuh.

Obnovitev bo veljala le okrog 80.000 N din. Projekti so pripravljeni in z deli bodo kmalu začeli, če se ne bo kaj

zataknilo. Tako so se dogovorili na sestanku na občinski skupščini v Radovljici, ki bo zagotovila ustrezno posojilo in prevzela zagotovo, da bo vsako morebitno izgubo, ki bi nastala v obratovanjem žičnice, krila skupščina. Z žičnico upravlja komunalno podjetje Bled, ki pa zanjo ne kaže dosti zanimanja.

Pri vsem tem pa je zlasti zanimivo to, da gostinski in turistični delavci na Bledu čutijo potrebo po tovrstni napravi in morda tudi po drugih, da pa bi samoinicativno in tudi z materialno podporo reševali taka vprašanja, to pa ne. Kot da je nekdo tretji dolžan reševati vse druge probleme Bleda. J. P.

Osvežila vas bo samo kava

Loka
Škofja Loka

Izredno znižane cene zimski konfekciji

Na zalogi imamo žensko in moško konfekcijo, pletenine, perilo, usnjeno konfekcijo, bunde itd.

Dajemo tudi na POTROŠNIŠKI KREDIT in ga odobrimo v naši trgovini brez porokov.

Trgovina Obrtnik Kranj
Koroška 14

Zahvala

Ob boleči izgubi naše predrage žene, mamice, hčerke, snahe in sestre

Marije Jezeršek

rojene Jelovčan

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v teh težkih dneh lajšali neizmerno bol in jo spremili k zadnjemu počitku, ter darovali vence in cvetje. Posebno se zahvaljujemo kolektivu Termike, godbi na pihala iz Šk. Loke, sosedom, sodelavcem, znancem in prijateljem. Posebna zahvala sind. podružnici Termika za poslovilne besede ob odprttem grobu. Vsem še enkrat hvala.

Zahvaljujemo: mož Jože, hčerka Vidka, sinček Silvo, mama, ata, brat, t-šča in ostalo sorodstvo.

Škofja Loka, 4. oktobra 1967

Radio

SREDA — 11. oktobra

8.05 Glasbena matineja — 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.10 Deset let otroškega zborna RTV Ljubljana — 9.25 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov — 10.15 Majhni recitali domačih solistov — 10.45 Človek in zdravje — 10.55 Glasbena medigra — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.20 Od popevke do popevke — 12.10 Moskovski komorni orkester pod vodstvom Rudolfa Baršaja — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Čez hrib in

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

dol — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Na sprehodu z zabavnimi melodijami — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica — Ljubljana — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.40 Drobni odlomki iz Aide — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Mladina sebi in vam — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Ogrlica operetnih napevov — 18.45 Naš razgovor — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Lahko noč, otroci — 20.10 Pesem o zemlji za soliste in orkester —

21.20 Melodije z godali in solisti — 22.10 Za ljubitelje jazza — 22.50 Literarni nočturno — 23.05 Radi ste ga poslušali

CETRTEK — 12. oktobra

8.05 Glasbena matineja — 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo — 9.25 Le Cid — baletna suita — 9.45 Glasbena pravljica — 10.15 Minute z našimi solisti v slovenskih operah — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.20 Melodije iz filmov in glasbenih revij — 12.10 Juanito Valderrama poje španske pesmice — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Slovenske narodne — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Parada zabavnih zvokov — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.40 Narodne pesmi iz Furlanije — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Četrtek simfonični koncert — 18.00 Aktualnosti doma in

v svetu — 18.15 Turistična oddaja — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Lahko noč, otroci — 20.10 Četrtek večer domačih pesmi in napovedov — 21.00 Literarni večer — 21.40 Glasbeni nočturno — 22.10 Večer ansambelske glasbe — 23.05 Nočni mozaik jazza

PETEK — 13. oktobra

8.05 Operna matineja — 8.55 Pionirski tednik — 9.25 Polke in valčki Johanna Straussa — 10.15 Petnajst minut pri skladatelju Gojmiru Kreku — 10.35 Naš podlistek — 10.55 Glasbena medigra — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.20 Dopoldne z velikimi zabavnimi in plesnimi orkestri — 12.10 Pesem planin — simponična pesnitev — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Igrajo kmečke godbe — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Coctail

plesnih melodij — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Napotki za turiste — 15.25 Glasbeni intermezzo — 15.40 Zabavni zvoki — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Koncert po željah poslušalcev — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Zvočni razgledi po zabavnih glasbi — 18.45 Kulturni globus — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Lahko noč, otroci — 20.10 Vokalni ansambel »The Primavera Singers« iz New Yorka poje madrigale — 20.30 Raymond Lefeuvre in njegov veliki zabavni orkester — 20.45 Dobimo se ob isti uri — 21.15 Oddaja o morju in pomorskih — 22.10 Iz opusov Igorja Stravinskega in Paula Hindemitha — 23.05 Literarni nočturno — 23.15 Cha cha in samba s Plesnim orkestrom RTV Ljubljana

Televizija

SREDA — 11. oktobra

14.55 Nogomet Levski : Milan IV, 15.45 Propagandna oddaja, 16.00 Nadaljevanje prenosa iz Sofije (RTV Beograd) — 17.00 Poročila, 17.05 Glodalček Miško (RTV Zagreb) — 17.35 Popotovanje po Aziji, 17.55 TV obzornik (RTV Ljubljana) — 18.15 Združenje radevnečev (RTV Zagreb) — 19.00 20 milijonov — reportaža (RTV Beograd) — 19.30 Dežela brez kruha (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.30 Cik cak, 20.40 Potujem, potuješ, 21.35 Greh-film, 21.40 Srce-znanost, 22.50 Zadnja poročila (RTV Ljubljana) **Drugi spored:** 17.55 Včeraj, danes, jutri, 18.15 Spored JRT (RTV Zagreb) — 19.30 TV pošta (RTV Beograd) — 19.54 Lahko noč, otroci (RTV Zagreb) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 21.00 Spored italijanske TV — **Ostale oddaje:** 17.05 Poročila (RTV Skopje) — 21.10 Propagandna oddaja, 22.30 Včeraj, danes, jutri (RTV Zagreb)

PETEK — 13. oktobra
9.40 TV v šoli (RTV Zagreb) — 11.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 14.50 TV v šoli (RTV Zagreb) — 16.10 Osnove splošne izobrazbe 17.25 Poročila, 17.30 Očkovo popoldne (RTV Beograd) — 17.35 TV obzornik, 18.15 Zaplešite z nami, 18.45 Philadelški pihalni kvintet, 19.00 Hotenja mladih, 19.35 Cik cak, 19.40 Auschwitz danes, (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.30 Cik cak, 20.40 Prvi učitelj — film, 22.30 Zadnja poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.55 Včeraj, danes, jutri, 18.15 Spored JRT, 19.00 Panorama (RTV Zagreb) — 19.54 Lahko noč, otroci, 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.30 Spored italijanske TV — **Ostale oddaje:** 20.30 Propagandna oddaja, 20.40 Celovečerni film, 22.10 Informativna oddaja (RTV Zagreb)

Kino

Jesenice RADIO

11. oktobra amer. angl. film GORA POGUBLJENIH
12. oktobra amer. barv. CS film NEPOMIRLJIVI
13. oktobra angl. franc. film VESELI MUŠKETIR

Jesenice PLAVŽ

11. oktobra amer. barv. CS film NEPOMIRLJIVI
12. oktobra francoski film MOŠKO-ŽENSKI SPOL
13. oktobra francoski film MOŠKO-ŽENSKI SPOL

Kranj CENTER

11. oktobra amer. barv. VV film VESELA DEKLETA ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORŽIČ

11. oktobra amer. barv. CS film HATARI ob 16. in 19. uri

Škofja Loka SORA

11. oktobra amer. barv. CS film MOJE PESMI, MOJE SANJE ob 17. in 20. uri

12. oktobra francoski film CILJ 500 MILIJONOV ob 20. uri

13. oktobra francoski film CILJ 500 MILIJONOV ob 18. in 20. uri

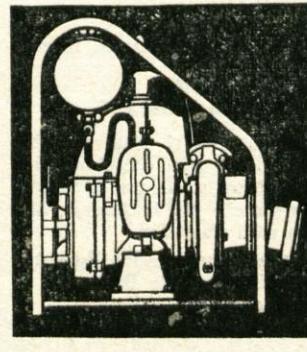
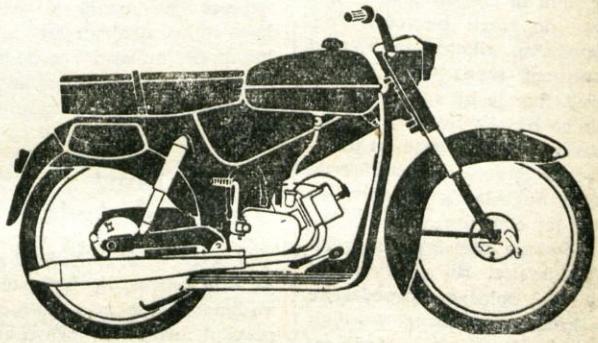
Kamnik DOM

11. oktobra italij. film SAJNAVE ZVEZDE VELIKEGA VOZA ob 20. uri

12. oktobra ital. film SAJNAVE ZVEZDE VELIKEGA VOZA ob 17.15 in 20. uri

Tomas prodaja svoje izdelke tudi na kredit

Kreditna banka v Kopru je omogočila Tovarni motorni vozil TOMOS Koper, da je v svojih trgovinah v Kopru in v Ljubljani začela prodajati nekatere izdelke tudi na potrošniški kredit.

V TOMOSOVIH trgovinah v Kopru in v Ljubljani si torej interesent brez posebnih formalnosti in brez porokov lahko nabavijo na kredit, ki ga je treba odplačati v dveh letih, priljubljene TOMOSOVE mopede colibrí, krmne motore LAMO in motorno črpalko.

Vse formalnosti za najetje kredita lahko opravite in uredite kar v omenjenih trgovinah. Treba je le vplačati obvezno zavarovanje kredita in predložiti izpolnjene in od delovne organizacije potrjene ustrezne obrazce.

Podrobnejše informacije lahko dobite v TOMOSOVIH trgovinah v Kopru, Nazorjev trg 5, telefon 21-523 in v Ljubljani, Dalmatinova 4, telefon 310-071.

Tovarna TOMOS je torej s prodajo na kredit omogočila tudi interesentom z manjšimi osebnimi dohodki ugoden nakup svojih izdelkov, čeprav za zdaj je v omejenih količinah.

Prodam

Prodam KONJA, 4 in pol leta starega, SLAMOREZNICO s puhalnikom. Voglje 85, Šenčur 4873

Prodam POLSTEDILNIK gorenje. Naslov v oglašnem oddelku 4874

V Škofji Loki prodam leseno BARAKO iz obžaganega lesa (4 x 3 m) in ostali gradbeni MATERIAL. Naslov v oglašnem oddelku 4875

Prodam traktorski dvo-brazdni OBRACALNIK (ročna hidravlika) in srednje veliko SLAMOREZNICO s puhalnikom. Perič, Medvode 69 4876

Ugodno prodam večjo kočino APNA v vrečah in železne STOPNICE. Mihelič, Golnik 25 4877

Prodam VW KOMBI. Kranj, Staretova 14 4878

**KADAR VOZIS,
NE BERI!
KADAR BERES, BERI
PAVLIHO!**

Prodam dve zazidljivi PARCELI, voda in elektrika na mestu. Vprašati pri gostilni Jurček, Kovor — Križe 4879

Prodam nov MOPED ali menjam za starejšega. Teneviče 12, Golnik 4880

Prodam KRAVO s tretjim teletom. Britof 44, Kranj 4881

Prodam 6 PRASIČKOV, 6 tednov starih. Zg. Brnik 67, Cerknje 4882

Prodam 5 PRASIČKOV, 6 tednov starih. Zg. Brnik 74, Cerknje 4883

Prodam karambolirani AVTO fiat 1300. Ogled v soboto od 8. — 12. ure. Britof 113, Kranj 4884

Prodam KRAVO s teletom. Povšin, Selo 22, Bled 4885

Nedograjeno dvostanovanjsko HIŠO (pritličje skoraj vseljivo) zamenjam za enostanovanjsko, lahko je tudi stara. Kdor mi pa odstopi stanovanje, mu jo tudi prodam. Vprašati pri Špelič, Begunje 4886

Prodam HRUSKE moštariče. Bašelj 5, Preddvor 4887

ZREBANJE srečk loterije Gasilske zveze Slovenije, ki je bilo predvideno za 7. oktobra, bo 27. oktobra 1967.

Prodam VOLICKA, 280 kg težkega in male PRASIČKE. Mišače 11, pri Otočah 4888

Prodam malo rabljen tobi STEDILNIK na drva in nov SOTOR blazino. Marica Kastelic, Selo pri Žirovnici 4889

Prodam zastava 750 in PRALNI STROJ riber. Černe, Kranj, Skalica 9/a 4895

Poceni prodam rabljen kombiniran OTROSKI VOZIČEK jadram in STAJICO. Colnar, Kranj, Mrakova 1, telefon 22-793 4896

Ugodno prodam zastava 600 D, Kuralt, Gradnikova 4, tel. 21-530 ali 22-171 Kranj 4893

Rabljeno strešno OPEKO folc prodam. Poizve se v gostilni Bohinc, Milje, Šenčur 4894

Kupim

Kupim takoj trosobno komfortno STANOVANJE v Kranju. Ponudbe poslati pod »Plačljivo takoj« 4846

Ostalo

GARAŽO v bližini Vodovnega stolpa vzamem v najem. Lahko tudi samo čez zimo. Colnar, Kranj, Mrakova 1, telefon 22-793 4897

Želite povsem NEMOTENO praznovati obletnico mature, fantovščino ali kako drugo slavje. Imeniten prostor za to je VITESKA DVORANA s staro kuhinjo v Gorenjskem muzeju v Kranju. Organizacijo in gostinske storitve nudi HOTEL EUROPA KRANJ.

ROLETE — LESENE, plastične, platenne, struženje in lakiranje PARKETA naročite pri ŠPILERJU Lojzetu, Radovljica, Gradnikova 9, telefon 70-046 4857

KMETOVALCA, ki je kupil meseca julija v Pšati pri Domžalah motorni »šrotar« SAMIX in ga odpeljal na priklici osebnega avtomobila, prosim, da mi pošlje svoj naslov, ker imam nekompletnega istega modela — dam nagrado. Kavčič Franc, Sp. Pirniče 32, Medvode 4890

Vsako soboto od 19. do 23. ure **ples za mladino** v plesni šoli, vhod nasproti avtobusne postaje, v nedeljah pa od 16. do 20. ure v delavskem domu, vhod 6.

Plesni tečaji za začetnike vsako nedeljo od 9.—12. ure. **Prijave še sprejemamo!** Ugodna prilika za tiste dijake, ki se med tednom vračajo iz šole pozno zvečer oziroma za vse tiste, ki nimajo časa obiskovati naših tečajev ob delavnikih.

Kavo „Loka“ dobite v pekarni Tržič

Takoj sprejemem dimnikarskega POMOCNIKA za Celovec. Naslov v oglašnem oddelku 4891

Iščem enosobno STANOVANJE ali SOBO (možnost kuhanja) v Kranju. Ponudbe poslati pod »Dobro plačam« 4892

Plešilje, pozor!

Prejo LEACRIL - LEACRIL št. 32/II in 16/II za strojno ali ročno pletenje v raznih barvah dobiti v trgovinah Moda in Izbera v Škofji Leki po znižani ceni 75 N din za kg.

Ovestilo

borkam in borcem škofjeloškega odreda

Na pobudo sekretariata Zveze združenj borcev NOV SRS, občinskega odbora Škofja Loka, je formiran odbor za podeletev domicila enot škofjeloškega odreda in posebna komisija za pisanje zgodovine te enote. Komisija je sprejela nalogu, da knjigo zgodovine škofjeloškega odreda napravi do julija meseca 1968. leta. Ker pa komisiji primanjkuje gradiva, se obrača za pomoč in prispevek k zbirjanju gradiva in zgodovinskega materiala, vsem nekdanjim borkam in borcem.

— Da bi knjiga resnično predstavljala zgodovinsko delo in življenje vseh borcev, želimo zbrati čimveč opisov junaških dejanj posameznih borcev in raznih drugih doživljajev, kakor tudi opise krajev, politične in kulturne vzgoje, preskrbe, mobilizacije, sodelovanje s prebivalstvom itd.

— Komisiji bodo dobro prišli tudi podatki o sestavi in oborožitvi enot, imena in priimki ranjenih in padlih borcev, fotografije in drugi dokumenti zgodovinske vrednosti.

Ko bo knjiga končana, jo bodo prejeli v darilo vse nekdanji borci, ki nam bodo pomagali s svojimi prispevki in ki se bodo pravočasno prijavili.

Da bi se komisija lahko čimprej lotila dela, prosimo, da nam podatke pošljete čimprej, najkasneje pa do 30. januarja 1968. leta. Podatke pošljajte na naslov: Zveza združenj borcev NOV SRS, občinski odbor Škofja Loka. Naslove pa nam lahko posredujete tudi na telefon 85-493.

Odbor borcev škofjeloškega odreda

Graz, Annenstrasse 13

Knittelfeld, Herrengasse 16

Judenburg, Hauptplatz 16

Klagenfurt, Getreidegasse 1

DOMŽALSKI
oktobrski
SEJEM
1967

od 7. do 15. X.

- razprodaja
- ugoden nakup
- novi vzorci
- znižane cene

GLAS

Velik uspeh Štefančiča v ČSSR

Pogovor s trenerjem kranjskih skakalcev Dejanom Šinkom

Kranj, 10. oktobra — Danes so se vrnili s petdnevnih priznavanih smučarski skakalci Triglava, ki so trenirali na 60-metrski skakalnici v Rožnovu v ČSSR na lastne stroške. Na treningu so bili Ivo Konc, Janez Gorjanc, Janez Gros in Janez Bukovnik. V nedeljo pa so nastopili na prvi mednarodni tekmi v novi sezoni, kjer so nastopili tudi vsi najboljši skakalci iz ČSSR, Poljske in Jugoslavije. Ob povratku s treninga nam je trener kranjskih skakalcev Dejan Šink dejal:

»Naši mladi skakalci so na prvi letoski mednarodni tekmi v tujini dosegli zelo lep uspeh. Predvsem je treba

pohvaliti Kranjčana Petra Štefančiča, ki se je v konkurenči 78 skakalcev uvrstil na odlično 4. mesto. Ta mladi skakalec je v nedeljo skakal zelo lepo in daleč ter bil se lahko še bolje uvrstil, če ne bi pri drugem skoku nekoliko zamudil odriv. Odličen pa je bil tudi Jeseničan Stanko Smolej, ki je bil 11. Drugi Kranjčan Marjan Meseč pa se je uvrstil na 27. mesto, Branko Dolhar iz Ljubljane pa je s skokom 65 metrov postavil nov rekord skakalnice v Rožnovu.

● Kako so se uvrstili ostali Kranjčani?

»Ker smo trenirali le tri dni, so bili ostali tekmovalci Triglava po dolžinah nekoliko krajši in so se zaradi tega uvrstili v sredino, kar je tudi nedvomno lep uspeh.«

● Kako ocenjujete v splošnem nastop jugoslovanskih skakalcev?

»V primerjavi z lanskim letom so vsi v kvaliteti napredovali ter so se zlasti po dolžinah povsem približali Poljakom in Čehom, saj je bil npr. Štefančič po dolžinah povsem enak zmagovalcu Raški (ČSSR).«

Peter Štefančič

Gorenjska rokometna liga Derbi za Radovljico

Najvažnejša tekma nedeljskega kola je bila odigrana v Kranjski gori. Ekipa Radovljice je s tesnim, a zaslужenim rezultatom premagala domačo ekipo in je tako edina neporažena ekipa v letoskem prvenstvu. Presenečenje je pripravila Zabnica, ki je zmagala v Škofji Loki. Visoko zmago so dosegle Jesenice nad ekipo Krvavca. Mlada ekipa Kranja je neprizakovano zelo dobro zaigrala z Kamniku in domači ekipi pobrala ves izkupiček.

Rézultati: Kranjska gora : Radovljica 9:10 (4:7), Škofja Loka : Zabnica 13:25 (6:9), Selca : Križe B 21:12 (14:9), Jesenice : Krvavec 24:12 (11:7), Kamnik : Kranj B 18:22 (6:14).

Lestvica:
Radovljica 6 6 0 0 118: 77 12
Šk. Loka 6 4 1 1 108: 84 9
Kranj. gora 6 4 1 1 93: 78 9
Kranj B 6 3 1 2 87: 75 7
Selca 6 3 0 3 71: 58 6

Zabnica	6	2	0	4	103:105	4
Jesenice	6	2	0	4	94:104	4
Kamnik	6	2	0	4	91:116	4
Križe B	6	1	1	4	75: 98	3
Krvavec	6	1	0	5	66:111	2

V nedeljo se bodo srečali na igriščih prvoimenovanih moštev naslednji pari: Radovljica : Škofja Loka, Kranj B : Kranjska gora, Krvavec : Kamnik, Križe B : Jesenice, Zabnica : Selca.

P. Didić

Klubski miting

V minulih dneh so imeli kranjski atleti dva manjša klubskih mitinga. Najpomembnejši rezultat je dosegel Jože Satler, ki je sunil okrog 15,23 m; s tem je za 40 cm popravil gorenjski rekord za člane.

Zmagovalci v posameznih disciplinah — člani — 60 m: Pajk 7,2, palica: Konc in F. Fister 360, krogla: Satler 15,23; mladinci — palica: Krumpak 330, krogla (6 kg): Pristov 11,98; mladinke — 60 m: Osovnikar 8,3, 100 m: Osovnikar 13,0. — mk

Peter Nelj v JLA

Pred dnevi je odšel na služenje vojaškega roka v JLA dolgoletni trener kranjskih plavalcev Franc Peter Nelj. V novi sezoni bo namesto njega trener maloško ekipo plavalec Triglava Franc Rebolj, ki je pred kratkim vrnil iz Splita, kjer je služil vojaški rok v športni četi.

V JLA pa je odšel tudi najstarejši plavalec in vaterolist Triglava Franc Nadižar. P. D.

Pokal za najboljšega

Znana pariška revija Paris Mats bo za najboljšega tekmovalca na svetovnem prvenstvu v moto-crossu, ki bo drugo leto (30. junija) na Ljubljalu za kategorijo do 250 ccm, poklonila lep pokal. Pokal je organizatorju izročil bivši interniranec podružnice François Chaffin, sedanj te pariške revije. — dh

Osnovnošolsko atletsko prvenstvo občine Kranj

Uspelo prvenstvo

120 pionirjev in pionirk iz sedmih šol kranjske občine je v soboto sodelovalo na letoskem občinskem prvenstvu osnovnih šol v atletiki, ki je bilo v Kranju. Zanimive borce mladih atletov in atletinj so prinesle največ uspeha predstavnikom osnovne šole Lucijan Seljak in tekmovalkom šole Simon Jenko. Pri pionirkah je dosegla najboljši rezultat Nada Klemenc v teknu na 60 m (8,2), pri pionirjih pa Darko Žebec na 400 m (57,9) medtem ko sta dve prvi mesta osvojila Saša Vidovič in B. Strnad.

Preberite mimogrede

NOGOMET — SNL: Nova Gorica : Triglav 1:1 (1:0). Po šestem kolu je Triglav na 8. mestu. V ZCNL pa je Kamnik premagal Litijo s 6:1 (2:0) ter je po nedeljskem kolu na 9. mestu.

ROKOMET — V Slovenski ligi so gorenjski predstavniki pobrali spet skromen izkupiček. Rezultati: moški — Piran : Tržič 20:12 (10:3), ženske : Steklar : Kranj 14:8 (5:3), Storžič : Piran 3:4 (0:3), Selca : Branik 10:7 (4:2). Največje presenečenje je torej poraz rokometniških Kranja z novincem v ligi.

KOSARKA: V zadnjem kolu ženske slovenske lige je ekipa Triglava dosegla 12. poraz in je tako brez točke obtičala na zadnjem mestu. Rezultat: Triglav : Maribor 19:47 (8:23). Ekipa Jesenice pa je v zadnjem kolu premagala Maribor 66 z 69:58 (37:31) in zasedla drugo mesto.

ODBOJKA: Odbojkari Jesenice so v derbi srečanju slovenske lige doživel hud poraz (0:3) z ekipo Ljubljane in so trenutno na 3. mestu.

Zaslужena točka

V nedeljski tekmi v Novi Gorici smo zasluzeno osvojili točko, čeprav smo nastopili oslabljeni (brez Vagaje), poleg tega pa se je poškodoval še Klemenčič, pri rezultatu 1:0 za Novo Gorico pa je bil izključen naš srednji napadalec Kitic. Za uspeh je nedvomno zasluzna celotna obramba, Vukotić pa je dosegel tako lep gol, kot ga redko kdaj vidimo. Igra je bila na trenutke preostra, sodnik pa ni bil pri odločitvah dovolj dosleden. Na žalost sedaj po šestih kolih prvenstva že tri izključene igralce, kar je nedvomno zelo slab bilanca in bo v bodoče potrebno pri igralcih več discipline.

Ocene igralcev: Mišić 6,5, Ajdovec 6,5, Benčina 7, Andolšek 7, Nosan 8,5, Prestor 7,5, Verbič 6, Kožar 7,5, Klemenčič —, Kitic 6, Vukotić 8, Bucalo 7. V. Mladenovič

Pet moštev na prvenstvu

V organizaciji OBZTK Radovljica je bilo pred dnevi končano letosko občinsko nogometno prvenstvo Radovljice. Prvo mesto je zasluzno osvojila garnizija iz Bohinjske Bele, ki je bila tudi neporažena.

J. Justin

Obleceni boste po najnovejši modi, če boste kupovali naše izdelke. Zato potrošniki, detajlisti in grosisti, izkoristite priložnost in si oglejte naše izdelke na sejmu MODA U SVETU od 14. — 22. 10. v Beogradu.

**TEKSTIL
INDUS
KRANJ**